

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK.

6-8 soros péntek napjának 20 fill.
minden sorozatánál 16 fill.

Arad, 1907.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, május 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Embermentés.
- Interpellációs nap.
- Az Omke — a kormány ellen.
- Hat új iskola Aradon.
- Hamis esküvel vádolt plébános.
- József főherceg fia.
- Mayerling.
- Pörnyertes aradi hitközség.
- Tomcsányi páter Aradon.
- Az állomási tolvajszövetkezet.
- Magyar-horvát kompromisszum.
- A vesztőhely megváltása.
- Krivány — Kovács.
- Párba a liceumkertben.
- Hármas gyilkosság.

Embermentés.

Arad, május 25.

Epen tegnap tárgyalta az aradi törvényszék három kirakat-fosztogatónak bűnügyét, kik mint 13—17 éves gyermekek rendszeres tolvajbandát képeztek, s valószínűleg több és régebbi bűnök tudatával éltek s működtek Arad utcáin, mint a mennyi a bíróság előtt rájuk bizonyult. Az eset nem szórványos és nem kivételes, hanem inkább nagyon is világos tünete annak a mélységes és vigasztalan züllésnek, mely az aradi lakosság alsóbb rétegeinek gyermekei között lépten-nyomon tapasztalható. Itt apró koldusok, kik hazug ürügyek alatt házakban és az utcákon kéregetnek, amott csapatokba verődött kis naplopók, kik a nyilvános helyek

csendjét és nyugalmát fölverve, gyakran a közbiztonságot is veszélyeztetik, és az egész városban mindenütt a felügyelet és gondozás nélkül ólálkodó gyermek-csavarogók, kik csak akkor nem látnak, nem tanulnak rosszat, ha veszendő lelküket az álom a külvilágtól elzárja. Előttünk nevelődik a közel jövő fegyencvilága, lépten-nyomon bele botlunk egy-egy leendő tagjába. Nem törődik erkölcsi nevelésük, megmentésükkel senki, sem a hatóság, sem egyesek, sem pedig a jótékony egyesületek; az erkölcsi züllésben élő és növekedő gyermekek védelmére nincs szerve a társadalomnak, sőt nyilvánvaló dolog, hogy ha van is az országban itt-ott javító intézet, abba — tulzsufoltság miatt jó pénzért sem vesznek föl növendékeket.

Ezen elszomorító állapotok végül arra indították Arad városát, hogy a fenyegető veszedelem főokát szüntesse meg, t. i. a tömeges iskola kerülést, amely járványszerűleg harapódzott el a tanköteles gyermek világban. Az iskolafelügyelőség megállapította, hogy minden 100 tanköteles közül 16-an nem járnak iskolába, vagyis felnövekednek, anélkül, hogy a becsületes foglalkozás és megélhetés erkölcsi és értelmi feltételei és eszközeivel ellátnának és így mintegy végzettszerűleg, önhibájukon kívül a bűn ösvényeire szorítottak. Itt önkéntelenül azt kérdezhetté valaki, hogy miért nem hajtják végre a tankötelezettség törvényét és miért nem szorítja a hatóság azt a százból 16-ot is az

iskolába úgy, ahogy a többi 84 oda jár? Aki azonban csak némileg ismeri városunk népoktatásának viszonyait, az bizonyára feleslegesnek tartaná a kérdést, mert jól tudja, hogy azért nem szorítják őket, mert — nincs számukra iskola, miután a meglevő városi iskolák már eddig is tulzsufolva vannak az iskolakötelesek azon kontingensével, mely igen is rendszeren jár az iskolákba.

Az iskolakerülésnek, mint az erkölcsi züllés főokának orvoslata tehát első sorban *pénzkérdés* volt és dicséret illeti meg a város közönségét, hogy ezen áldozatra rászánta magát. Elhatározta ugyanis, hogy az 1088 iskolakerülő számára hat új iskolát építtet, még pedig — nagyon helyesen — a külvárosokban, mint ahol a szegényebb sorsu nép iskolából kiszorult gyermekei laknak. Hir szerint a kormány is segédkezet nyújt ezen lélekmentő vállalkozáshoz, ami annál méltányosabb, mert az államot is csak terheli némi kötelezettség és felelősség a népoktatás ügyének emelése körül.

Főlöszleges megjegyeznünk, hogy az említett iskolák felállításával még korántsem lesz megoldva azon feladat, hogy az összes tankötelesek teljes számban iskolába járjanak, mert annak, hogy elmaradnak, a helyiségek elégtelenségén kívül még egyéb okai is vannak. Ahhoz, hogy a gyermek iskolába mehessen, egy kis ruhácskával, egy biztos falat mindennapi kenyérrel és némi tanszerekkel is kell ren-

A hétről.

Mese a jó gyerekeknek.

Üljetek le, sorba, sorba,
Aztán semmi lárma!
Guri-guri-gurigázn!
Elég is volt már ma.

Nagyszakállú bácsinak meg
Hocz' ide egy széket!
Ese-mese, velő-ve-se,
Van egy mesém néktek.

Most füleljen az apraja
És a nagyobbacska;
A miről én mesét mondok,
Mi lesz az? — Egy macska!

Tejfelbajszú, huncut cirmos
Ragyogó a szőre,
Sunyi-bunyi szemét szűrőn
Szegezi előre.

Vigyázva köll banni véle
Mert még bajt csinálhat,
Bara-Bara-Barabásé
Volt e ravasz állat.

Hanem azért békességben
Meg tudtak maradni,
Vele akár egeret is
Lehetett fogatni.

S Barabás vigyázott rája,
Gondba volt miatta!
Cirmos hátát szőre-mentén
Szépen simogatta.

Mondta is, hogy: „Elöttem nincs
Ennél drágább holmi;
Nem tud senki ilyen szépen
Dombo domborolni!”

A mesében, fiuk, lányok,
Eddig volt a kezdet;
Bara-Bara-Barabásnak
Egy uszkár megtetszett.

Büszke uszkár, pesti uszkár
Kényeztetett állat,
Az ilyenek az embernek
Mindjárt imponálnak.

S Barabás a szívét aztán
Két darabra osztja,
S végül az uszkárt egészen
Befogadja kosztra.

S ettől fogva rá se néz a
Bánatos cirmosra:
„A macskának, a csacskának
Ez a rendes sorsa!”

Kis korába minden ember
A macskával társul,
Nagy korában már egy kutya
Köll neki pajtásul.

Hogy megnöttem, nagy is lettem,
Magad is belátod:
Keress a kis emberek közt
Magadnak barátot!”

Érző macska-kebeleknek
Be fáj az ilyesmi!
Alka-alka-alkalomra
Kezd a macska lesni.

S várva-vár, hogy megmutassa,
Ő se már a régi,
Apró macska, kis vadacska,
Körme is van néki.

A Barabás kezefején
Hagyott véres sávot...
„Nem veszekszem a macskával.
Kivált, hogyha nyávog.”

delkeznie. Ama 1088 iskolakerülő tulnyomó része bizonyosan nem bír az iskolába járhatás ezen feltételeivel és a társadalomnak lesz egy második feladata, hogy — miután lesz iskola, a hova járjanak, — a tanulás anyagi feltételeit is megszerezzék a szegény, nyomorgó és éhezõ gyermekeknek.

Interpellációs nap. A képviselõház ülése.

A képviselõház ma délelõtt Justh Gyula elnökletével ülést tartott, melyen a gazdasági cselédtörvény tárgyalása volt napirenden. Buza Barna, Bródy Ernõ és Hodzsa Milán felszólalása után áttértek az interpellációkra. Interpelláltak: Halász Lajos, Rakovszky Béla és Szikcsák Ferenc.

— Az Arad. Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 25.

A folyosón Josipovich miniszter beszélget függetlenségi képviselõkkel a horvát kérdésről. Az interpellációs könyv felolvasása némi feltûnést kelt, mert hét interpelláció van bejegyezve. Ezért elhatározták, hogy már egy óraker délután áttérnek az interpellációkra.

Napirenden a cselédtörvény általános vitája van.

A Ház különben egészen üres. A kormány tagjai közül Darányi és Apponyi Albert gróf hallgatják a szónokokat.

Részletes tudósításunk:

Justh Gyula elnök az ülést tíz óraker nyitotta meg. Az interpellációs könyvbe Lányi Mór, Rakovszky Béla, Czobor László, Hoffmann Ottó, Lengyel Zoltán, Szikcsák Ferenc és Halász Lajos jegyeztek be interpellációkat. Az interpellációkra délután egy óraker tér át a Ház. Ezután a kérvényi bizottság elõadói terjesztik be a kérvények 41—43. sorjegyzékét.

Hoitsy Pál: Bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését a vasuti alkalmazottak fizetésrendezése tárgyában. A jelentést kinyomatják, szétosztják s napirendre tűzik.

(A cselédtörvény.)

Nagy György: Tiltakozik az ellen, hogy a szociálisták és demokraták akarják maguknak lefoglalni a népbárság erényét. Kossuth Lajos már akkor hirdette a mai szociáldemokrata program jó részét, mikor ezeknek híre-hamva

sem volt. Az bizonyos, hogy a törvényjavaslat elõterjesztése nem volt idõszerû, mert a kormánytól most már törvényhozási iniciatívákat vár a nemzet. Igen kedvetlenül kell azt is konstatálnia, hogy a javaslat megszorító intézkedései a nagybirtokosok javára szólnak. A részleteknél gyakran fog hivatkozni Irányi Dániel tiszta függetlenségi és demokrata programjára. Még arra is figyelmeztet, hogy a kizsákmány mind függetlenségi és a függetlenségi pártnak gondoskodnia kell arról, hogy megszerezze a cselédeket. A javaslatot elfogadja.

Buza Barna: Helyesnek és üdvõsnek tartja a javaslatot. A demokraták lefoglalják maguknak a demokrácia várát az õsökkel együtt.

Bródy Ernõ: Gyere be te is!

Buza Barna: A demokraták azt hirdetik, hogy ez a javaslat ellenkezik a demokrata, függetlenségi programmal s egészen lefoglalják maguknak Irányi Dániel emléket.

Bródy Ernõ: Foglald le te is! (Derûltség.)

Buza Barna: Kijelenti, hogy a törvény megfelel Irányi szellemének. Boldog volna, ha a függetlenségi párt a nagy elõdök közjogi programját úgy megbírná valósítani, mint gazdasági elveit. Furcsa felfogás, hogy a házi fenyegetéskor a cselédeknek. Hát nem mindig az a gyermek züllik el, akitõl az apja sajnálja a nádpálca? (Mozgás.) A cselédek állítólagos jóakarói nem akarják a törvényjavaslat elõnyeit a cselédeknek odaadni, mert ennél sokkal többet kérnek. Ez olyan politika, mintha az éhezõnek nem engedjük odaadni a kenyeret, mert neki kalácsot akarunk szerezni. A szociálisták nem a cselédek elégedetlenségét akarják tolmácsolni, hanem egyszerűen azért elégedetlenek, mert ez a kenyerek. Azokat sem érti, akik a gazdákat érdekeik védelmében a javaslatot. Nem a cselédektõl, hanem az izgatások okozta veszedelmektõl kell megvédeni a gazdákat. A javaslatot elfogadja.

(A gyerektartás.)

Bródy Ernõ: Személyes kérdésben kijelenti, hogy Irányi Dániel emléket nem akarja kisajátítani, az a nemzet közkinccse. Irányi egyik felszólalásából bizonyítja, hogy ez a nagy függetlenségi politikus elítélte a cseléddel szemben még a szóbeli becsûletsértést is. Irányi azt mondta, hogy a cseléddel gorombáskodó gazdát öt évre el kellene tiltani a gyerektartástól.

Felkiáltások: Mitõl kell eltiltani?

Bródy Ernõ: A gyerektartástól! (Nagy derûltség.) Bocsanat, ez nyelvbotlás. Nincs az a törvény, amely erre jó volna. (Derûltség.) A cselédtartástól akarta eltiltani Irányi az ilyen gazdát. Konstatálja, hogy a függetlenségi pártból is voltak szociális felszólalások.

Elnök: Figyelmezteti, hogy maradjon felszólalása keretében.

Bródy Ernõ: Befejezi beszédét.

Buza Barna: Igen érthetõ volt az a gyanuja, hogy a demokraták ki akarják sajátítani Irányi Dániel emléket. A fõvárost már kisajátították és evés közben jön meg az étvágy.

Elnök: Az ülést tíz percre felfüggeszti.

(Visszavonul.)

Szünet után.

Hodzsa Milán: A sztrájk egy szükséges rossz és sohasem izgatások eredménye. Az egész történelem osztályharcokon alapszik. A sztrájk és osztályharc a kultúra eredménye. Tudja nagyon jól, hogy a magyar képviselõk gyûlölnek az izgatásokat, tulajdonképpen pedig azt a kulturális irányt gyûlölnek, amelynek eredményei az osztályharcok. A tömegsztrájk nem incidens lesz, hanem veszedelmesebb forradalom, mint akármelyik más a történelemben. Szemére vetette az államtitkár a szociáldemokratáknak, hogy nem hazafiasok és nem kívánják a nemzeti hadsereget. Nem szabad összehasonlítani a magyarországi szociáldemokraták nemzetiségi politikáját más osztálybeliekével. Hiába hoznak itt törvényeket a kivándorlás ellen. Sajnos mi alsóbb néposztályok veszítünk legtöbbször. A baj az, hogy nem találhatunk okos szociális politikát. Darányinak 892. évi II. tc-ke éppen megkettõztette a kivándorlók számát. A társadalmat nem mindenkor egy osztálynak kell képviselnie.

Eitner Zsigmond: Bokányiék jöjjenek.

Hodzsa Milán: Igen Bokányiék. Minden osztály legyen itt képviselve, aki ebben az országban dolgozik. Ahol a gentry ragaszkodik az uralmához, ott a legradikálisabb szociáldemokrata pártok keletkeznek. Arra kéri a földművelésügyi minisztert, szeresse jobban a miniszteriuma és a koalíció renoméjét és vonja vissza a javaslatot.

HeHebronth Géza a javaslatot elfogadja és kijelenti, hogy a szociálisták elégedetlenségének nincs alapja.

(Interpellációk.)

Halász Lajos orsz. képviselõ a következõ interpellációt intézi ma a pénzügyminiszterhez:

1. Hajlandó-e a pénzügyminiszter ur az 1899. évi XXII. t. c. hatályának megszûntével az ipari szeszgyárak kontingensét 1908. aug. 31 én tul is fentartani?

2. Ha nem hajlandó, mit fog tenni a városok érdekében, amelyek az ipari szeszgyárak megszûntével lényegesen károsodnak.

(Választási panaszok.)

Andrássy Gyula gróf válaszol Vajda Sándornak a választási visszaélések dolgában tett

Nyávo-nyávogó macskának
Ma már fittyet hányok,
Várnak nemes küzdelemre
Az oroszleányok.

Az oroszlán, az oroszlán
Eszes, okos állat,
Az oroszlánal az ember
Paktumot csinálhat.

Ha az ember oroszlánal
Ádáz harcban mên el,
Legyõzi egy formulával
Vagy egy engedménnyel.

Ugy, ahogy a macska tette,
Engem egy se sért meg,
A jól nevelt oroszlánok
A manirhoz értnek."

Vége van a történetnek,
Oszoljatok szépen,
Igy mesélték nekem is egy
Kaba-kabarében.

Forgács.

Petronella.

Ita: Lia.

Révedezve haladt fel a lépcsõn. A feje szédült. Mikor lakásuk ajtaja elé ért, izgatottan, remegõ kézzel kapott a csengõhöz. Az anyja nyitott ajtót.

— Nos, mindent elintéztél?

— Igen. — mondta susogva és minden további felelet nélkül szobájába sietett. Az anyja azonban oda is követte és tovább ostromolta kérdéseivel:

— Nincs semmi igazítani való a menyasszonyi ruhádon? Megmondtad a szabónõnek, miképp alkalmazza a mirtusokat az uszályra? A fátlyolt és a koszorút is megvetted?

— Itt van minden.

E szavakkal az asztalra dobta a magával hozott apró csomagokat, miközben szemeibõl sötét, zavart tekintet tört elõ.

— Szólj, mit intéztél a szabónõnél?

A leány nem felelt. Zavartan nézett anyjára és oly leplezetlenül feldúlt volt e percben viselkedése, hogy az asszony megdõbbenve kérdezte:

— Petronella, az Istenért, mi bajod? Miért hagyod válasz nélkül szavaimat? Hisz oly jókedvû, vigan távoztál el itthonról és most mily levert vagy. Talán nem sikerült kedved szerint a menyasszonyi ruhád? Ezen még segíthetünk.

Petronella összeszorította ajkát. Amint e percben megpillantotta magát a tükörben, megrezzent. Alig ismert magára. Szemeiben lemondó fásultság ült, ami ijesztõen fantasztikus kifejezést adott arcának.

Nagy sietséggel vetette le utcai ruháját és minden mozdulata elárulta, hogy valami titkolt érzéssel viaskodik lelke . . .

— Miért nem beszélsz Petronella? Mit jelentsen ez izgatottságod?

— En izgatott vagyok? — szólt kissé

megdõbbenve, de e szavaknál már vonaglott az ajka, és egy titkolt könyecsepp csillogott szemé mélyén.

Még sohasem esett oly nehezebbé másnak a jélenléte, mint most anyjáé. Pedig az még jó óra hosszáig benn maradt szobájában.

Mikor magára maradt, lelkében dagadni kezdtek azok a hullámok, melyek háborgását oly nehéz volt visszatartani . . .

Szabad folyást engedett gondolatainak, érzelmeinek. Gondolata visszakalandozott oda, amikor menyasszonya lett Bán Arthurnak. Finomlelkû, intelligens férfit látott benne és mindannak dacára, hogy az már tul volt a harmincötön, odaadta neki a kezét. Csak három nap választotta el õt menyegzõje napjától.

Amint erre gondolt, tekintete elsötétült és fájdalommal sóhaj rebent el ajkán.

Tegnap még mosolyogva, valami édesen borzongó sejtelemmel gondolt arra, amidõn menyegzõ után a dübörgõ express elviszi õket messzire . . .

S im, hogy megváltozik egyszerre a gondolat, érzélem! S vajjon mi idézte elõ e hirtelen változást? Egy férfi! Egy másik férfi, akinek emléke titokban ott élt Petronella szívében.

. . . Tizenhat esztendõs lehetett még akkor. Egy bálon ismerkedett meg vele. A férfi, suttogó, hízlgó vallomásaival elkápráztatta Petronella lelkét és õ az ifju lányok vak hiszékenységevel hitt neki!

De csalfa ám a férfi! És errõl meg kellett gyõzõdnie Petronellának is, amikor egy

interpellációjára. A miniszter elrendelte a vizsgálatot, de visszaélések nem történtek és a vádak alapjaitalanoknak bizonyultak.

A Ház tudomásul vette a választ.

Andrássy Gyula gróf válaszol Hodzsa Milánnak interpellációjára a nyitrai képviselőválasztási névjegyzékek tárgyában. A miniszter nem is rendelt el vizsgálatot, mert konkrét vád nem volt.

Hodzsa Milán nem veszi tudomásul a választ, a Ház igen.

(A szerb autonómia fölfüggesztése.)

Rakovszky Béla a karlócai kongresszusnak és Brankovics György patriárkának azzal való megvádolása tárgyában interpellál, hogy a nemzeti alapokat rosszakaratul megkárosítják. Kérdi, hogy hajlandó-e a miniszterelnök a szerb autonómia ideiglenes fölfüggesztését eszközölni a végből, hogy az a megváltozott viszonyokhoz képest átalakítsák és ennek megfelelően szerveztessék.

Szkicsák Ferenc interpellál a határrendőrség által pártpolitikai szempont miatt kiutasított külföldi polgárok dolgában.

Andrássy Gyula gróf kijelenti, hogy meg fogja vizsgálni az ügyet.

A Ház tudomásul vette a választ.

Ezzel az ülés véget ért, mert a többi interpelláció elmaradt.

Hat új iskola Aradon.

Tárgyalás a miniszteri kiküldöttel.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

A város iskoláinak vezetősége már régebben arra a tapasztalatra jutott, hogy a községi iskolák jelenlegi száma nem elégséges az összes aradi tankötelesek befogadására. Az iskolaszék úgy igyekezett ezen a bajon segíteni, hogy az egyes községi iskolákban párhuzamos osztályokat létesített. A város költségvetésében az iskolák céljaira felvett tételt azonban túlhaladták a parallel-osztályok tanerőinek fizetése és a felszerelési költségek. Az iskolaszék meg volt akadva s a legjobb akarral sem segíthetett gyökeresen a bajon. Különösen a jelenlegi iskolai évben jelent-

szép napon rájött, hogy a férfi szó nélkül ott hagyta.

E csalódása sok álmatlan éjszakát szerzett neki. Ugy érezte, hogy semmikép sem tudja túlélni ezt. Az ilyen fájdalomra egyedüli gyógyszer az — idő!

Nehezen ment nála a feledés. Erővel iparkodott legyőzni a fel-felujuló gyötrő érzéseket, melyek akarátán kívül visszavezették őt a multba. E csalódásával ifjúsága is befellegett. Komoly, magába zárkózott lett, kerülte a férfiak társaságát. Ha valaki szerelemről beszélt előtte, kikacagta, és egyre ezt hangoztatta: nincs, nincs szerelem!

Realisan kezdett gondolkozni. Gyűlöletté fajult mindazon érzése, mely egykor szerelméhez fűzte.

Ilyen lelkiállapotok között kérte meg őt Bán Arthur. És Petronella nem ellenkezett. Imponált neki a férfi komoly magaviselete és minden igyekezete azon volt, hogy a szívében keletkező űrt csakis vőlegénye képe töltsen be.

De senki sem ura akarátának, ha a sors ellene szegül.

Petronella, miután a szabónőnél végezvén, a belváros egyik szűk utcáján hazafelé sietett, valaki halkan a nevére szólította.

Hátranézett. Meglepetten nézett az előtte álló „régi ideáljára.”

— Nini, maga az, Ernő? — szólt és valami tompa elfogultság rezzgett hangjában.

A hirtelen meglepetés annyira megzavarta, hogy bizony nem gondolt arra, hogy e férfitől tulajdonképpen el kellett volna fordulnia, nem

kezett komolyan a községi iskolák elégtelen volta. Az iskolafelügyelőség kimutatása szerint ugyanis a 6807 tankötelezett közül csak 5719 járt iskolába, míg 1088 tankötelezett egyáltalán nem nyer kiképzést.

Az iskolaszék most érdekes terv megvalósításán fáradozik. Elhatározta ugyanis, hogy a mizeriák megszüntetése végett a jelenlegi községi iskolák számát *hatal emelni fogja*. Az iskolaszék az itteni állapotokról jelentést tett Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternek, aki méltányosnak találta az iskolaszék ama kérelmét, hogy adja beleegyezését hat új községi elemi iskolának Aradon való létesítéséhez.

Az érdekes terv most már a megvalósulás előtt áll. A kultuszminiszter ugyanis megbízta Halász Ferenc miniszteri tanácsost, hogy a város vezetőségével folytasson tárgyalásokat a létesítendő új iskolák tárgyában és szerezzon személyesen tapasztalatokat az itteni tanügyi viszonyokról. Halász Ferenc miniszteri tanácsos ma este érkezett meg Aradra. A helybeli tanitóság a kultuszminiszter megbízottját a pályaudvaron diszes fogadtatásban részesítette. A tárgyalás holnap délelőtt lesz a városházán s itt meg fogják beszélni a részleteket.

(Hat új elemi iskola.)

Az iskolaszék hat új községi elemi iskola létesítését vette tervbe, hogy lehetővé tegye az összes aradi tankötelezettek kiképzését. A létesítendő új iskolák tárgyában Károlyi Gyula gróf főispán elnöklete alatt holnap délelőtt tíz órakor értekezlet lesz a városházán. Az értekezleten a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében jelen lesz Halász Ferenc miniszteri tanácsos is, aki a miniszter álláspontját fogja kifejteni. Részt vesz az értekezleten Varjassy Lajos polgármesteren és Kovács Vince helyettes iskolafelügyelőn kívül a törvényhatósági bizottság husz tagja is.

Az értekezleten az iskolafelügyelőség bemutatja az iskolakötelezettek számát feltüntető statisztikát. Ebből a statisztikából kitűnik, hogy a 6807 iskolakötelezett közül 1088 nem jár

iskolába. Ezzel kapcsolatban az iskolafelügyelőség kifejti a hat új iskola létesítésének szükségességét és bemutatja a tervbe vett iskolák tervrajzát.

A tervezet szerint a hat új elemi iskolát a periferiakon szándékozik felállítani. Ezáltal lehetővé tenni azt, hogy a külvárosban lakó iskolakötelezettek ne járjanak messzire iskolába. A hat új iskola közül egyet a külvárosban, egyet-egyét Gájban, az Erdélyi-uton, a Mihály-utcában, Csutora-utcában és Trombita-utcában. Egyelőre nem mind a négy osztályt állítják fel, hanem csak az első és második osztályt. Hogy az állam mennyiben fog hozzájárulni az iskolák fentartásához, azt Halász Ferenc tanácsos csak a holnap értekezleten fogja kinyilatkoztatni.

(Halász Ferenc fogadtatása.)

Ma este a hét órakor érkező gyorsvonattal jött meg Aradra Halász Ferenc miniszteri tanácsos. A vasuti állomáson Varjassy Lajos polgármesterrel és Varjassy Árpád kir. tanácsos tanfelügyelővel az élén megjelent az aradi tanítói kar javarésze. Amikor a miniszteri tanácsos kiszállt a vasuti kocsiból, a fogadtatásra kivonult tanitóság lelkes *éljen!* kiáltással üdvözölte. Majd Variassy Lajos polgármester a város nevében üdvözölte a kultuszminiszter megbízottját.

Ezután Kovács Vince helyettes iskolafelügyelő az aradi tanitóság nevében üdvözölte Halász Ferencet. Nem a szokás hatalmánál fogva — ugymond — hódolnak a miniszteri tanácsos előtt az aradi tanítók, amikor kijöttek a vasuti állomásra, hanem a lelkük igaz érzése vezette őket ide. Régen várták az alkalmat, hogy őszinte szeretetüknek kifejezést adjanak ama férfiu iránt, akinek a népoktatás reorganizációjában oroszán része van. A tanitóság most kétszeres örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy soha el nem múló hálával vegye őt körül. Az aradi tanitóság nem fog megszűnni őt mindenkor tisztelni és szeretetével környezni. Mint a tanitóság igaz jóakaróját és barátját üdvözi Aradvárosában.

A gyönyörű beszéd után percekig zugott az éljenzés, amelynek csillapultával Halász Ferenc megköszönte az iránta megnyilatkozott sze-

pedig így csodálkozást kifejező hangon kezelt fogni vele.

— Engedje meg, hogy üdvözöljem. Valóban hinni sem akartam szememnek, mikor az ujságban eljegyzési híret olvastam. És a lakodalom mikor lesz?

— Három nap múlva.

— Elutaznak?

— Igen, Párisba. Egy hónapig leszünk nászuton.

A legkönyösebben folyt le köztük e rövid párbeszéd.

Közben a Duna-partra értek. Alkonyat volt. A gázlámpák még csak itt-ott égtek.

A férfi szótlanul haladt Petronella mellett. Majd erősen, minderősebben pillantott a leány csillogó szeméibe, épp úgy, mint régen, amikor szerelmi vallomásokot suttogott neki... Szótlanul bámulta finom vonásu arcát és százszor is végig síkolt tekintete molett termetén.

Talán e találkozás újból felélesztette szívében az érzelmeket, mert egyszerre csak egész közel simult a leányhoz és merően a szemébe nézve, lassan mormolta:

— Mondja Petronella, nem érez valami szemrehányást lelke mélyén, amiért...

Tovább nem folytatta, mert a leány olyan meglepetten szegezte reá tekintetét, hogy akarátlanul is megakadt a szava.

— Folytassa — szólt remegő kíváncsisággal Petronella.

Most még közelebb simult a leányhoz, úgy, hogy lehelteté annak arcát érintette.

— Meséljen nekem valamit menyasszony-ságáról. Boldog? Szereti a vőlegényét?

— Szeretem.

— Petronella! Hát csak e rövid szóval síklik végig kérdésem? Boldog? Nagyon boldog?

A leány előtt e percben forogni kezdett minden. Vajjon mit jelentsen ez erélyesen követelő hang? Valami gyötrelmes balsejtelem nehezdedt lelkére és beteges izgalommal hallgatta tovább a férfit:

— Tehát válasz nélkül hagyja szavaimat? Nem felel? Egyetlen szava sincs hozzám. Nem a kíváncsiság hozza ajkaimra e kérdéseket, hanem egy bizonyos érzés, mely ólomként nehezedik reám. Tudja meg, hogy e percben szenvedek. Gyötörően szenvedek!

— Szenved? De miért? — kérdezte fátyolozott hangon a leány és valami szomorú sejtélem fojtogatta lelkét.

— Szeretem és megrettent, gyötör az a gondolat, hogy birni még sem bírhatom!

Petronella tekintete elsötétült. Irtóztatós harcot vívtak gondolatai érzelmeivel. Minél jobban iparkodott erősnek lenni, annál bonyodalmasabbá, sötétebbé vált előtte minden.

— Miért sietett oly nagyon főköttő alá?

— Ah, még ő jön elő szemrehányásokkal — szól keserűen a leány bensőjében egy hang. Nekem kellene ezt tennem. És joggal is tehetném.

De Petronella nő volt, akinek tünni és hallgatni kell. Csak hagyta magára zudítani a szemrehányásokat. De mikor a férfi méltatlan szavaival tullepte a határt, Petronellában felül-

retetet és tiszteletet. Kijelentette, hogy törekvése mindig odairányul, hogy a tanítóság igaz érdekeit előmozdítsa.

Lelkes óváció volt erre a felelet, majd a miniszeri tanácsos kezét fogva a küldöttség tagjaival, a polgármesterrel a városba hajtatott.

Az Omke — a kormány ellen.

A reakciós irányzat.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Az ország kereskedőinek hatalmas testülete, az Omke holnap tartja a fővárosban harmadik rendes évi közgyűlését, amelyen az egyesülés aradi fiókja is részt vesz, képviselői útján. Az elmúlt év működéséről az egyesülés vezetősége kimerítő, Magyarország egész komerciális életére kiterjedő jelentést adott ki, amelynek egyik legérdekesebb része a jelenlegi kereskedelemellenes irányzatról szóló fejezet.

Ebben az Omke többek között a következőket írja:

A legaggasztóbb s legkomolyabb tünet az, hogy a hazánk gazdasági érdekei iránti érzék és fogékonyság széles körökben nem hogy emelkedett volna, de inkább csökkenni látszott, s különösen minduntalan megnyilatkozott a hazai kereskedelem jelentőségének s produktív tevékenységének teljes félreismerése.

Ennek tudandók be azok a jogtalan támadások, a melyekkel a hazai kereskedelem lépésről lépésre találkozik. E támadásokkal szemben igen sok esetben oly jogokért kellett küzdelmet folytatnunk, a melyek megtámadásának még csak lehetőségét is kizárták tartották.

Jelentésünk részletesen számol be e támadásokról s az azok ellen folytatott küzdelmeinkről, de egyúttal arról is, hogy ez irányban mily csekély mértékben élveztük azt a támogatást, a melyet joggal várhattunk volna. Azok a tényezők, a melyeknek kötelességszerű hivatásuk lett volna a kereskedelem jogos érdekeinek védelme, e kötelességüknek éppen nem tettek a kívánatos erélyvel eleget. Gyakran a védelem a kereskedelem iránti szimpátiák hangoztatására szorítkozott, más esetekben pedig azt kellett észlelnünk, hogy oly irányzatokat és törek-

véseket, amelyeket annakelőtte mint a kereskedelem ellen irányuló támadásokat a leghatározottabb visszautasításban részesítettek volna, most éppen azok, a kiknek kötelességük lett volna a tiltakozás és védelem, megengedetteknek és jogosultaknak tüntettek fel.

Ily körülmények között munkásságunk nem egy vonatkozásban lényeges akadályokba ütközött.

Ez akadályokat fokozott munkával, kitarással iparkodtunk leküzdeni s erős meggyőződésünk, hogy csakis a kereskedelmi érdekképviseletet következő munkájával s a hazai kereskedelem teljes szolidaritással való tömörülése képes e téren a jobb irányban való haladást biztosítani.

Söhaj az állomáson.

— A vasuti tolvajszövetkezet ügyéhez. —

Forgalmi tiszt: (dühösen ráordit az egyik tolvajra) Azt a huncut szemcsillágot magának! Nem tudta már elloplni a pragmatikát is?!

Hamis esküvel vádolt plébános.

Schwemmer Adolf áldozata.

A szivességi váltó.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Galambósz fejű, megrokkant öreg pap ült ma délelőtt az aradi törvényszéken a vádlottak padján. Nyó cvankét év sulya nehezedik a vállaira, csak tipegve jár, alig hall, alig lát s egy becsületben eltöltött élet után kis hijja volt, hogy a börtönbe nem vitte részint a tudatlansága, részint a magas korával járó agykori gyöngeség. A vád, amelyet az ügyészség emelt ellene, kétszerezsen esett a mérlegbe nála, aki mint katolikus plébános tisztába lehetett egy hamis eskü következményeivel. A törvényszék azonban humánus állápontra helyezkedett s a körülmények alapos mérlegelése után — felmentette az öreg plébánost. Ritkán esik meg, hogy a vádhatóságot képviselő ügyészt ünnepeljék, ma azonban, mikor a törvényszék felmentő ítéletében megnyugodott, nemcsak a

hallgatóság éljenezte meg, hanem a jelenlévő jogászközönség is melegen üdvözölte.

Csiky Ignác almáskamarási római katolikus plébános ezelőtt tizenhat évvel egy veszedelmes ember kezei közé került. Ez az ember Schwemmer Adolf volt. A név mindenki előtt ismeretes Schwemmer bünpörei révén. Csiky plébános hébe-hóba vásárolt nála hitelbe és Schwemmer ez alapon igen gyakran fordult hozzá apró szivességekért. Ezek az apró szivességek pedig abból állottak, hogy nyakra-főre iratott alá szivességi váltókat. A jóhiszemű plébános, aki sohasem tulajdonított különösebb fontosságot az ilyen írka-firkáknak, addig zsíralt, míg egy napon arra ébredt, hogy mintegy 6000 korona erejéig perlik. Nagyon szűkös viszonyok között élt, de a végrehajtástól mégis megijedt, s csaknem egész vagyonának feláldozásával kifizette Schwemmer Adolf adósságait.

A ravasz kereskedő elismerte ugyan, hogy ő az egyenes adós s ígérte, hogy megtéríti Csiky Ignácnak az érette kifizetett összeget, de ezt az ígérte sohasem váltotta be. A legutolsó szivességi váltó, amelyet Schweimmernek aláírt, 1893. évi szeptember 13-án kelt Almáskamaráson és 240 frtról szólt. Már szinte meg is feledkezett róla, mikor egyévre az eset után Schlesinger József, akinek Schwemmer Adolf a váltót átadta, perelte őt a 240 forintért. Csiky soha életében nem látta Schlesingert, váltót sem írt alá neki s mikor megkapta a sommás végzést, azzal a kifogással élt, hogy a váltón lévő aláírás nem tőle származik. Sőt az aradi törvényszék, mint váltóbíró előtt 1895. május 25-én erre meg is esküdött.

A hivatalból megindított vizsgálat során most már Schwemmer Adolf került bajba okirat hamisítás miatt. A lelketlen ember azonban biztos volt a dolgában s miután úgy a hogy bebizonyította, hogy az aláírás valódi, Csiky Ignác plébános ellen hamis eskü címén, indult meg az eljárás. Mikor a vizsgálóbíró az akkor 73 éves papot kihallgatta, ez beismerte, hogy a szóban forgó váltót ő írta alá, de nem Schlesinger Józsefnek, a felperesnek, hanem Schweimmer Adolfnak s így közvetve beismerte azt is, hogy a váltóbíró előtt vélotlan esküt tett. Az aradi ügyészség ez alapon vádiratot adott Csiky ellen s a vádtanács 1899. május

kerekedett a női önérték és rezgő hangon, de mégis valami kevés erélylyel szólt:

— Ernő, maga meglepődik arról, hogy három nap múlva esküdt hitvese lesznek vőlegényemnek. Miért bánt hát hiábavaló kifakadásokkal? Én nem értem magát. Viselkedése valóságos rébusz előtttem. Éppen most áll előlem ily érzelmi vallomásokkal, midőn pár nap választ el esküvőm napjától? Nem-e lett volna elég idő erre? Szabad voltam! De persze, akkor nem kellett. Emlékezzék csak vissza ámitó ígéreteire! Káprázatba hozta a lelkemet és ez a káprázat elvakított. Vak voltam! Érti? Az ifjú lányok tapasztalatlanságával hittem szavainak és csak akkor ébredt fel bennem az igazi nő, mikor hidegen, bucsu nélkül ott hagyott!

— Értem magát, Petronella. Tudom, nagyot vétettem! De ne az én hibámnak rójját ezt fel. Az anyám akarata győzedelmeskedett akkor felettem. Azt akarta, hogy a gazdag unokahugát vegyem nőül és a legerélyesebben megtiltotta a magával való érintkezést.

Petronella sőtét tekintete egy percre mintha felderült volna. Hát mégsem ő volt a csalfa! Az anyja akarata játszott közbe! De hátha mégis csak légből kapott hazugság ez, amit mélységére most felhozott. Ki tudja?!

— Nos és mi lett e tervezett házasságból? — Semmi — mormolta értelmetlenül a férfi.

Nemsokára Petronella haza ért.

— Isten áldja meg Ernő. Aztán jöjjön el az esküvőmre.

Ernő hevesen szorította meg a leány kezét.

— Még egy szót! Jöjjön egy lépéssel közelebb. Csak susogva ejtethem ki.

Petronella megrettenve szakította ki kezéből a kezét.

— Elég volt, Ernő Nincs és nem is lehet számomra szava. Isten vele.

Ezzel elvált a férfitől. De a lépcsőházban hirtelen megállt. Miért is nem hallgatta meg az utolsó szót? Valami ösztönszerűleg arra bírta, hogy forduljon vissza.

Visszafordult. Futó léptekkel ment a kapuig, kinézett az utcára, vajjon láthatja-e még. Nem látta már. Tántorogva tért vissza. Mikor a második lépcsőfokon volt, erős szivdobogás fogta el és valami egyre visszafelé vonzotta...

Mikor aztán szobájába ért, teljesen eloszlott az a tettetett közöny, melylyel viselkedését körülburkolta és most érezte csak, mily ingatag, gyöngy is a nő, olyan, mint a vékony vessző, mely a legkisebb hajlításra eltörik...

Le akarta győzni e gyöngeségét, de hasztalan! Teljesen hatalmába vette a „réginek” az emléke, megelevenedett előtte a múlt, amit még fokoztak azok a szerelmesen csengő szavak, melyek oly váratlanul hangzottak el az „első” ajkairól. Mint valami kísértés, egyre fülébe hangzott: — Még egy szót!

A szomszéd szobában nyolcat ütött az óra, mire öltözködni kezdett. Pár perc múlva itt lesz a vőlegénye. Lanyhán, egykedvűen vette fel házi ruháját. Egyetlen egyszer sem pillantott a tükörbe. Minek is? Nem volt most tetszeni vágyó kedve.

Az előszoba ajtaján megszólalt a csengő. Máskor sietett fogadni őt.

Most nem ment eléje.

— Petronella jöjj, itt van Arthur — szólt be hozzá az anyja.

És ő ment. Lassan, vontatottan, mosoly nélkül, mint akit a kintpadra kísérnek.

Vőlegénye szeretettel üdvözölte őt.

— De miért vagy oly bágyadt Petronellám?

— Kissé elszenderedtem és oly rossz álomom volt.

— És mi ez a rossz álom?

A leány zavartan nézett körül. Vajjon mi is volt hát az a rossz álma? Nem jutott semmi eszébe, mert minden gondolata, érzése e szavakon összpontosult.

— „Még egy szót”...

— Nos, meséld el kedves rossz álmodat.

Ülj ide mellém és úgy mondd el.

— Hát azt álmodtam, hogy tengeren voltunk és a hajónk elsüllyedt. Én nagy nehezen, iszonyu rémület között valami hajóroncsra menekültem. Mindenki odaveszett, csak én nem. Halálos félelemtől eltelve vártam egy hajó közeledtét, de hasztalan. Közben nagy vihar támadt, a hajóroncsot magasra dobálták a hullámmok, engem pedig elnyelt a sebes örvény.

— Nos hát ennyi volt az egész? És ennyire megviselte ez az álom az én kis menyasszonyomat? Kegyetlen álom.

Pedig dehogya is volt ez álom! Petronella igazat beszélt. Iretzte, hogy a boldogtalanság örvényébe sodorja a végzet, ahová magával ránt egy áldozatot is a — vőlegényét.

16-iki zárt ülésén Csiky Ignácot a btkv. 219. §-ba ütköző hamis eskü büntette miatt vád alá is helyezte.

Évek során csigaléptekben haladt előre ez a per, míg ma végre megtarthatták benne a főtárgyalást. A tárgyalást vezető elnök Köller János táblabíró volt, a vádhatóságot Kovács József ügyész képviselte. A vádlott védője Keresztes Gyula dr. mogyi főügyész volt.

A tárgyalás folyamán mély szánalmat keltett a vádlott plébános, aki amellet, hogy anyagilag tönkretették, önhibáján kívül annyira jutott, hogy aggkerára súlyos börtönbüntetésnek néz elébe. Kihallgatása rendkívül nehéz volt, mert annyira nagyot hall, hogy csak néhány elkapott szót értett meg. Természetesen nem emlékezett a dologra, ami egy aggkori elme-gyengeségben szenvedő nyolcvánkétéves embernél nem is csoda.

A bizonyítási eljárás során döntő volt az orvos szakvélemény és különösen az irásszakértők: Almásy T. Pál polgári iskolai igazgató és Szathmáry István polgári iskolai tanár véleménye. A szakértők nem tartották minden kétséget kizárónak azt, hogy Csiky irta volna alá a váltót.

Az ügyész szigorú vádbeszéde után Keresztes Gyula dr. védő igen sikerült beszédet tartott, amelyben előadta azokat a körülményeket, amelyek a becsületben megöszült papot a vádlottak padjára hozták. A védőbeszéd szemmel láthatólag hatással volt a bírakra. A tanácskozás nem is tartott sokáig s félegykor Köller János elnök kihirdette az ítéletet, amely Csiky a hamis eskü vádjára alól fölmentette. Miután az ügyész is megnyugodott, az ítélet jogerős.

József főherceg fia.

Sajnálja Rákóczit.

„Ez már mégis csak sok!”

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 25.

Még ma is sok és megható adomát beszélnek arról, hogy miként tanította Rónay Jácint a magyarok történelmére néhai Rudolf királyfit. Mennyire érdeklődött a trónörökös annak a népnek multja, históriája iránt, amelynek egykor királya kellett volna, hogy legyen. Azóta kevés főherceg bujta a magyarok históriáját. Jóideig talán egyetlen Habsburg sem. Az idén azonban mégis megismertették a Habsburg-háznak egyik nagyon fiatal tagjával a magyar nemzet történetét.

József főhercegnek tizenegy éves fia, a kis József Ferenc főherceg tanulja magyar hazája történetét. A kis főherceget Nikolics Ignác gimnáziumi tanár oktatja a magyar történelmre. Minden héten kétszer vesz órát a kis főherceg. Nikolics a pontosan meghatározott időben jelentkezik a budai várban. És amint kinyitja a tanterem egyik ajtaját, kinyílik a másik ajtó is és József Ferenc katonai nevelője kíséretében belép. A katonai nevelő nyomban távozik és a főherceget egyedül hagyja Nikolics tanárral, aki minden felügyelet nélkül tanítja a kis főherceget. És hogy jól tanítja, arról az alábbi eset is tanuskodik.

József Ferenc most a Rákóczi korszaknál tart. Ez bizonyára nagyon kényes dolog. Kényes dolog ezt tanítani egy fiatal Habsburgnak, még ha az illető József főherceg fia is. De Nikolics nem hallgat el semmit. Mindent elmond a kis főhercegnek, aki már valósággal bálványozza II. Rákóczi Ferencet. Így a multkor, amikor Nikolics azt magyarázta, hogy Rákóczit hogyan tartották osztrák fogságban, mennyire vigyáz-

tak rá a jezsuiták, a kis főherceg ingerülten az asztalra csapott:

— Még a leveleit is felbontották. Azokat a leveleket, amelyeket az édesanyjának írt! Ez már mégis csak sok!

És a kis főherceg felháborodva csapott a budai vár asztalára. Később, hogy megismerte Rákóczi szenvedéseit, megtudta, hogy a fejedelm birtokait elkobozták, ő pedig Rodostóban élt keserves számkivetésben, a gyermek József Ferenc főherceg elborult arccal kérdezte:

— De hát miért is bántották annyira ezt a jó embert?

Nikolics tanár már erre nem válaszolt. Talán a katonai nevelő megmondja a főhercegnek, hogy miért is üldözték annyira a Habsburgok II. Rákóczi Ferencet.

Mayerling.

Stefánia a tragédiáról.

Ő volt a dráma oka.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, május 25.

A szerencsétlen Rudolf trónörökös halálának tényébe úgy látszik, sokkal könnyebben tudott beletörődni az emberiség, mint abba, hogy a mayerlingi katasztrófának részletei mindmáig titokzatosak. A halál, a maga rejtelmes problémáival nem izgat már senkit, abba azonban még tizenhét esztendőnek elmúltán sem tud beletörődni néhány nyugtalan elme, hogy titok maradjon előtte, a trónörökös önkézevel vetett-e véget életének, vagy gyilkosságnak esett-e áldozatául. Ezt a kérdést bolygatja meg most megint egyik nagy belga ujság, még pedig annak a szenzációs hírek kapcsán, hogy gróf Lónyay Stefániának emlékiratai legközelebb napvilágot látnak Brüsszelben.

A belga ujság — állítólag — jól informált helyről szerezte információját és a hír alapján véve valószínűnek is látszik, mert hiszen a grófné a belga királynak leánya és különben is az ujság részletet közöl a most sajtó alatt levő memoárból. Stefánia az emlékiratait még az özvegyiségének ideje alatt írta és eredeti terve szerint az a munka még csak a szerző halála után látott volna napvilágot. Ezt a tervét azonban megváltoztatta utólag és pedig azért, mert a bécsi udvarban féktelen intrikát folytatnak ellene s az egykori főhercegasszony már most védekezni akar a vádlóival szemben.

A belga ujság ezeknek elmondása után mutatott közöl gróf Lónyayné emlékirataiból, még pedig éppen azt a részt, amelyben Rudolf főherceg özvegye elmondja a mayerlingi katasztrófa hiteles történetét. Eszerint a végzetes eseménynek ez lett volna a sora:

Stefánia sokat szenvedett a trónörökös kicsapongó életmódja folytán és ezt elpanaszolta a koronás apósának is. Az uralkodó erre úgy intézkedett, hogy Rudolf főherceget, ha kell akár erőszakosan is, elszakítsák szerelmének tárgyától, Vecsera bárónőtől. 1889. január 30-án, este tíz óra tájban két ór bujkált a mayerlingi kastély parkjában, két fegyveres őr, hogy éjszaka betörjenek a bárónőhöz, megkötözzék és — ártalmatlanná tegyék. Mialatt a sűrűben rejtőzködtek, észrevették, hogy egy férfi s egy nőalak jön ki a kastélyból s egyenesen a park felé tart. A nőben Vecsera bárónőre ismertek, a férfiről azt hitték, hogy Rudolf főherceg hadsegédje.

A két őr, akinek sejtelve sem volt arról, hogy maga a trónörökös is ott tartózkodik a kastélyban, elhagyta most rejtekhelyét és rávetette magát a sétáló párra. Meg akarták kötni a bárónőt. Rudolf trónörökös azonban — mert

ő volt a nő kísérője — védeni akarta a brutális támadás ellen szerelmest és rálőtt az egyik őrre, anélkül azonban, hogy a golyó talált volna. Erre a másik őr közvetlen közelből rálőtt a trónörökösre, aki nyomban holtan rogyott össze.

A bárónő felsikoltott s a következő percben a két őr tisztában volt tragikus tévedésével. A trónörökös holtteste mellé borultak és ezt a percet használta fel a bárónő arra, hogy megragadva a fegyvert, amely ott hevert a halott mellett, a trónörökös revolverével föbelője magát.

MULATSÁGOK.

A Fehér Kereszt-egylet nyári ünnepélye.

Arad, május 25.

Serényen, hangyaszorgalommal buzgólkodik a Fehér Kereszt-egylet vigalmi bizottsága a június 9-iki Baross-parki nagyszabású nyári ünnepélynek előkészítésén. Most már mindinkább kialakulnak a pompás multság széles keretei, amelyek között az agilis egyesület a közönségnek szebbnél szebb látványokat és magas színvonalon tartott előadásban ritka műveltséget igyekszik nyújtani. És mindezt rendkívül olcsó belépődíj mellett, hogy a közönség széles rétegei számára is hozzáférhetővé tegye a park árnyas fái tövében lezajló ünnepséget.

Mint minden nemes és humánus célt szolgáló ügy iránt úgy az aradi gyermekkórház alapjának gyarapítása végett rendezendő multság iránt is a legmelegebb érdeklődést tanúsítja, Károlyi Melinda grófné. A főispánné már most személyének varázsával és befolyásával, mindent elkövet, hogy Arad közönségének első ünnepélye, amely az ő védnöksége alatt folyik majd le, a lehető legfényesebb sikerrel járjon és tekintélyes összeget juttasson egy par excellence közérdekű ügynek, az aradi gyermekvédelemnek.

A multság egyik kimagasló pontja a kacagató kabarét-előadás lesz, amelyen az aradi Nemzeti Színház tagjai iróink színe-javának műveit fogják bemutatni. A kioszkban tartandó előadás műsorát most állítja össze ismert hozzáértésével és izlésével Marházy Miklós, színházunk művezető igazgató helyettese.

A parkban fölállítandó buffet- és cukrászda-sátrakat a vigalmi bizottság bérbe adja oly föltétellel, hogy csak az előzőleg jóváhagyott árakon árusíthat. Ezzel elkerüli a multság rendezőse az az ilyenkor nem ritka visszaélést, hogy a közönséggel a szokottnál nagyobb árat fizetessék meg a sátrak bérlői.

Az ünnepély sorrendjét legközelebb teszik közzé.

— Nyomdászok virágünnepélye. Az idei szezonnak kétségtelenül egyik legsikerültebb multsága az aradi nyomdászok által f. évi június hó 16-án a városligetben rendezendő virágünnepély és táncestély lesz. Eltekintve attól, hogy az agilis rendezőség mindent elkövet arra nézve, hogy a szórakozni vágyó közönség igényeit a legnagyobb mérvben kielégítse az egész ünnepély műsora olyan művészies, amely igazán megérdemli a legnagyobb pártfogást. Az ünnepély műsorából kiemeljük a városligeti vendéglő termében rendezendő kabarét, amelyen Kállay Jolán és Faludy Károlyn, az aradi Nemzeti Színház jól ismert művészein kívül még több hivatásos művész és művésznő is fel fog lépni. A virágünnepélyen a 33. gy. ezred zenekara, egy jónévű cigányzenekar és egy fuvózenekar fog játszani; a liget különböző részeiben grammophonok fogják szórakoztatni a közönséget. Lesz ezenkívül tombola, konfetti csata, viragsátor, gyermekszépségverseny stb. és különféle játékok, melyekről teljes részletességgel a hét folyamán kibocsájtandó falragaszok fogják értesíteni a közönséget. Megemlítjük még, hogy minden 25-ik belépő hölgy szép virágcsokrot kap jutalmul. A virágünnep-

pályával kapcsolatban rendezendő táncestélyre a meglepően csinos és izléses meghívókat a hét folyamán bocsátja ki a rendezőség. A táncestély belépő-díja személyenként 1 kor. 20 fillér, család-jegy 2 kor. 80 fillér. Ugy a virág-ünnepély, mint a táncestély jövedelme a tudóvész nyomdászok szanatóriuma javára fordították. A rendezőség ezután is felkéri mindazokat, akik meghívóra igényt tartanak, hogy ezt jelentsék be bármely nyomdában a rendezőségnek.

(=) **A polgári leányiskola majálisa.** A városligetbe ma ünnepi hangulat költözött. A polgári leányiskola növendékei vonultak ki a városligetbe, hogy majálisukat megtartsák. A majális, mely idén a legelső nagyobb nyári mulatság volt, nagyon jól sikerült. A közönség valósággal özönlött gyalog, lovasuton és kocsin a ligetbe, ahol kellemesen töltötték el az időt késő estig. Mint rendesen, az idén is a diákság vitte a majálison a főszerepet, mert hát a fő a tánc. A bosztonnak nem is volt se vége, se hossza. A késő esti órákban ért véget a tánc. A jól sikerült mulatság után a rendezésben sokat fáradozó Simon Karolin igazgató. tanítványi elhalmozták szeretetnyilvánításukkal.

Hármas gyilkosság.

Kóbor cigányok rémtette.

Aradon keresik őket.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Az utóbbi napokban nem kevesebb, mint három temesvári rablógyilkosságról adtak hírt a lapok, amelyeknek elkövetőit mindeztideig megtalálni nem tudták. A nyomozás bármilyen széles mértékben folyt is, semmi eredményre nem vezetett. Egy újabb, ma reggel vérfa-gyaszító kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosságból következtetve, az összes gyilkosságokat *kóbor cigányok követték el.* Legalább erre enged következtetni az a gyanu, hogy Temesvár külvárosában, ahol a gyilkosság történt, azt megelőzőleg kóbor cigányokat láttak, akik azután nyomtalanul eltűntek a városból.

A rablógyilkosság, amelyet a legnagyobb brutalitással vittek véghez és melynek áldozatai egy városi vámszedő felesége és két kis gyermeke, ma nagy izgatottságban és félelemben tartja a külvárost.

Az esetről a következőket táviratozza tudósítónk:

Wills Jánosné és két apró gyermekét ma délelőtt a külvárosban levő laká-ukon meggyilkolva találták. Az asszony egy városi vágóhídi vámszedő felesége, akit két lövéssel öltek meg a gyilkosok. Az egyik golyó az asszony szemét találta, a másik pedig a szívet járta át. A gyilkosok a két éves Wills Mariska nyakát *baltával vágták keresztül,* azután a nyolc hónapos Wills Anna mellébe *löttek.*

A család kipusztítása után feltörték a szekrényeket és 300 korona készpénzt, több ékszert, ezek között négy aranygyűrűt és egy 1608 koronáról szóló délmagyarországi gazdasági takarékpénztári betéti könyvet raboltak el.

A gyilkosságot, amely reggel 7 és 9 óra között történt, a férj vette észre először, akinek hazaérkezésekor feltűnt, hogy az ajtó össze volt zúzva és a zár eltörve. Az asszony valószínűleg férje távozása után félelmében bezárta az ajtót, amit azután a gyilkosok feltörték.

A városban, különösen pedig azon a részen, hol a gyilkosság történt, óriási izgatottság van. A rendőrség azonnal hozzálátott a gyilkosok kipuhatolására, ami azonban mindeztideig nem sikerült. Minthogy pedig azon a környéken ma reggel kóbor cigányokat láttak, akik a gyilkosság után hirtelen eltűntek és valószínűleg *Aradmegye felé vették útjukat.*

A temesvári rendőrség ma telefonon meg-

kereste az aradi rendőrség bűnügyi osztályát, hogy a nyomozást terjessze ki Aradmegyére. A felhívás következtében a rendőrség azonnal értesítette a gyilkosságról az összes csendőrkörleteket és parancsnokságokat, amelyek most a megye egész területén megkezdték a nyomozást.

Pernyertes aradi hitközség.

A Hirschmann-alapítvány ügye.

A Kuria ítélete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Az az évek során át huzódó perlekedés, amely néhai Hirschmann Józsefné hagyománya miatt az aradi izraelita hitközség és az örökösök között megindult, a mai nappal *végleg befejezést nyert.* Valamennyi bíról fórum elismerte a hitközség jogosultságát az alapítványi tőkére s ma érkezett le a Kuria végzése Aradra, amely az eddig per tárgyát képező kamatok felől is akként ítél, hogy azok a néhai Hirschmann Józsefné által létesített s az izraelita hitközség kezelésében levő alapot illetik.

A bonyolult per részletei a következők.

Néhai özv. Hirschmann Józsefné szül. Berger Rozália aradvárosi illetőségű háztulajdonosnő 1894. évi július hó 27-ik napján Marienbadban végrendelet hátrahagyása mellett meghalt. Ezen érvényes végrendelet második pontja értelmében örökösök az aradi izraelita hitközségnek jótékony alapítványra 40000 korona készpénzt hagyományozott. Együttal kifejezte abbéli kívánságát, hogy a végrendelet első pontjában felsorolt vagyonából ez az összeg kihasittassék és érte állampapírok vásároltassanak. Ezen állampapírokban elhelyezendő érték pedig mint *„Hirschmann József és Hirschmann szül. Berger Róza“-féle jótékony alapítvány az aradi izr. hitközség által megőriztessék és kezeltessek.*

A hagyatéki tárgyaláson a jótékony alapítvány felállítására és kezelésére hivatott aradi izr. hitközség képviselőjében megjelent a hitközség elnöke, aki a hagyományt elfogadta. Egyetértő megegyezés azonban az örökösök között létre nem jött, mert az egyik örökös, a végrendelet érvényét megtagadta, minek folytán perre utasított. Ezt a pert az aradi kir. törvényszék előtt meg is indította, de keresetével a nagyvárad kir. ítélőtábla jogérvényes ítélettel elutasította. A végrendeleti végrehajtó azonban ekkor sem fizette ki a hagyományt, mert az összes örökösök egyértelmű hozzájárulása hiányában azt csak a hagyatéki bíróság utasítására volt hajlandó megtenni.

Ily körülmények között a hitközség kénytelen volt az aradi törvényszék, mint hagyatéki bíróság előtt kérelmezni, hogy a 40000 koronás hagyomány és annak kamatai neki kiadassanak. A törvényszék, mint hagyatéki bíróság az 1901. évben a hagyományi tőkét erre kiutaltványozta, de a járulékok kiutaltványozására vonatkozó kérelmet megtagadta.

A hitközség 1901. július 21-én fel is vette a 40000 koronányi hagyományi tőkét, de az időközi kamatok kiadásának megtagadásáért kénytelen volt pert indítani. Mielőtt azonban a pert megindította volna, az egyes örökösökhöz fordult, s felhívta őket, egyezzenek bele az addig lejárt kamatok kifizetésébe, mert különben az alapítvány képviselőjében követelését per útján fogja érvényesíteni.

Egyik-másik örökös bele is egyezett ebbe,

de nagy részök kereken megtagadta azt s így a hitközség kénytelen volt az ellenkező örökösök és a végrendeletet végrehajtó Apor Lipót dr. pécsi törvényszéki bíró ellen a pert ügyvédje Steinhardt Mór dr. által az aradi törvényszék előtt megindítani.

Tekintettel arra, hogy az örökösök hagyatékának tulnyomó része takarékpénztárban volt elhelyezve még örökösök életében és néhai Hirschmann Józsefné ezen takarékpénztárakban elhelyezett pénzekből rendelte a hagyományt kihasítani, a hitközség a takarékpénztárban elhelyezett 40.000 koronának 4 %-os félévénként tőkésített kamatait, összesen 15.791 korona 70 fillért vett keresetbe a per megindításától számítandó késedelmi kamatokkal együtt. Ezt az összeget az aradi kir. törvényszék meg is ítélte.

Az alperesek azonban nem nyugodtak meg az ítéletben s felebbezésük folytán a nagyvárad kir. ítélő tábla elé került az ügy. A tábla részben megváltoztatta az első bírósági ítéletet és csak 13.860 korona 58 fillért állapított meg, még pedig kamat nélkül, amely összeget a végrendeleti végrehajtó 1905. december 10-én az aradi izraelita hitközségnek ki is fizetett.

Azonban sem a felperes hitközség, sem az örökösök, sem a végrendeleti végrehajtó a kir. tábla ítéletében meg nem nyugodtak. Valamennyien felebbezést adtak be a királyi kuriához és pedig felperes a tőke összeg felemelése és annak a kereset beadása óta járó kamatainak megítélése végett, az örökösök és a végrendeleti végrehajtó pedig felperes elutasítása végett.

Ma érkezett le a királyi kuria ítélete, amely ebben a régen huzódó perben a kamatok kérdését *végleg a hitközség javára döntötte el.* A kuria ítélete ugyanis csekély különbözettel (mintegy 1450 koronával) az első bíróság ítéletét hagyta jóvá és így a jótékony alapítvány végérvényesen hozzá jut jogos követeléséhez.

Millió erdőpanama.

Elsikkadt pénzek.

Fegyházra ítélt körjegyző.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 25.

Tavaly ősszel és télen a Fejérváry-kormány alatt millió erdőpanamák kerültek napvilágra, amelyekkel Erdélyben és Máramarosban károsították meg a közbirtokosságot. Az egyik erdőpanamának epilógusa ma játszódott le a dévai törvényszék előtt, amely az erdőpanama értelmi szerzőjét Székely Epstein Jenő körjegyzőt csalásért és okirathamisításért négy évi fegyházra ítélte. A törvényszéki tárgyalásról Déváról az alábbiakat jelentik:

Tegnap a késő esti órákban fejezte be a dévai kir. törvényszék Székely Epstein Jenő petrillai helyettes körjegyző bűnpörét, ki az ottani erdőpanamának értelmi szerzője volt. A petrillai közbirtokosságnak ugyanis két millió koronát érő erdeje van, melynek óriási értékéről a tudatlan pásztornépnek fogalma sem volt. Székely egy konzorciumnak felajánlotta, hogy potom áron parcellákat szerez a konzorcium részére. Székely ekkor a telekkönyv meghamisításával már az elhalt birtokosok parcelláit eladta és a nagy értéket nem ismerő lakosokat rávette, hogy adják el részüket és egy egy 4—500 koronát érő parcellát 60—70 koronáért adtak el. Azonfelül a konzorcium pénzéből, mely megbizta őt a vásárlással, 8000 koronát sikkasztott el.

A csalást a hátszegi telekkönyvi hivatal fedezte fel, amelynek feljelentésére megindult a vizsgálat és a nyomozás során minden kiderült. Az óriási mérvben megindult csalásnak

elejét vette, hogy Székelynek egy körjegyzői irnok volt a büntérsza ki neszét véve a veszedelemnek, Amerikába szökött. Székely is Amerikába akart szökni, de a csendőrség még idejében elfogta, mikor hamis utlevéllel és a már megvásárolt hajójegygyel a vonatra akart ülni.

A törvényszék Székely Epstein Jenőt többrendbeli csalás és okirathamisításért 4 évi fegyházra ítélte el. Vádlott a tárgyalás alatt mindvégig konokul tagadott. Az ügyész a büntetés súlyosbitásáért és vádlott a büntetés nagysága miatt felebbezett.

Megváltás.

A vízvezeték megváltása
Már áll minden kétség felett!
Es megváltják még nem okára
Az aradi vészóhelyet.

Nem fojthatunk el egy sóhajt,
Mig a megváltás dolga tart:
Aki a pótdától ójja,
Csak Aradnak nincs Megváltója!

Az állomási tolvajszövetkezet

Befejezték a nyomozást.

Feljelentés az ügyészséghez.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Az államvasutak aradi állomásán, mint megirtuk, már a múlt év őszén nagyobb szabású lopásokat fedezett fel az állomásfőnökség. A rendőrség többrendbeli feljelentésre megindította a nyomozást, amely sokáig nem vezetett eredményre. A rendőrség két ügyes detektívje azonban ebben a hónapban nyomára jött az állomás tolvajainak. A nyomozás során szenzációs fordulatot nyert az ügy, amennyiben kiderült, hogy az aradi állomáson szervezett tolvajbanda működik, amelynek tagjai az állomás munkásai. A kihallgatások során a meggyanusított munkások beismerték bűneiket és kiadták a bünszövetkezet összes tagjait. A nyomozás a napokban befejeződött s az államvasutak aradi üzletvezetősége harminchárom államvasuti munkás ellen megtette a feljelentést az aradi kir. ügyészségnél. A tolvajbanda működéséről és a rendőri nyomozásról tudósítunk az alábbiakat jelent:

(A tolvajbanda leleplezése.)

Az aradi állomáson a múlt év őszén mindgyakrabban történtek lopások. A zárt teherkocsikról nap nap után tűntek el élelmiszer-szállítmányok és egyéb szállítmányok. Az állomásfőnökség minden esetben megtette a feljelentést a rendőrségen. A rendőri nyomozást rendkívüli megnehezítette az a körülmény, hogy az állomásfőnökség feljelentéseiben egyetlen konkrét esetre sem hivatkozott. Greén Nándor tb. főkapitány, a büntető osztály vezetője a nyomozással Rédl János és Rasztik István detektívet bízta meg. A detektívek sokáig nyomoztak a tettesek után, de nem sikerült helyes nyomra jutniok.

E hó elején a két detektív arra a felfedezésre jutott, hogy a rendszeres lopásokat csakis az állomás alkalmazottai követhették el. Erre a felfedezésre ama következtetés alapján jutottak, hogy ha az állomáson kívül levő emberek követték volna el a lopásokat, akkor maguk a szolgálatban levő alkalmazottak érték volna tetten a tolvajokat. Rédl detektív e hó 2-ikán megkereste az állomásfőnökséget, hogy rendelje el a házkutatást azoknál a vasuti munkásoknál, akik a teherkocsik rakományait ki- és beraktározzák. Az állomásfőnök-

ség elrendelte a házkutatást, amely e hó 4-ikén meg is történt.

(A bűnbűnök.)

A detektívek több vasuti munkás lakásán tartottak házkutatást és temérdek lopott holmit találtak. A házkutatás eredményéről jelentést tettek Greén Nándor főkapitánynak, aki a vasuti munkásokat megidézte. A rendőrségen megjelentek Balázs József, Tatai Gábor, Galbács András, Székely Sándor, Tövisháti Sándor, Agoston András, Bus Sándor, Szót András, Gila Bálint, Diószegi László, Kiss József vasuti kocsirendező és Hajka Miklós volt éjjeli őr. A megidézettek beismerték bűnösségüket és bevallták, hogy harminchárom vasuti kocsirendező volt tagja a bünszövetkezetnek. A büntető osztály ezeket is kihallgatta, akik kisebb lopásokat követtek el.

A rendőrség a tolvajbanda vezetőit, névszerint Balázs József, Tatai Gábor, Tövisháti Sándor, Gila Bálint, Galbács András, Diószegi László, Bus Sándor és Kiss József vasuti kocsirendezőket letartóztatta. Huszonnégy órai fogság után azonban szabadon bocsátotta őket, mert a nyomozás még nem fejeződött be és szökésüktől nem kellett tartani.

(A tolvaj esküje.)

A bünszövetkezetnek Balázs József kocsirendező volt a feje. Ő irányította az egész tolvajbandát s a detektívek az ő lakásán találtak meg a legtöbb lopott holmit, így vadonutj kerékpárokat, kendőket, sportingeket és nadrágokat. Balázs töredelmesen bevallott mindent. Terjedelmes vallomásának van egy érdekes része. Balázs beismerte, hogy egy teherkocsin kerékpárokat vett észre. A kocsinál jelen volt Székely Sándor fiatal vasuti kocsirendező is, akibe Balázs ezekkel a szavakkal fordult:

— Fiam, most meg fogsz esküdni. Mond utánam az esküt.

A fiatal munkás engedelmességet Balásznak és utána mondotta a következő eskümintát:

— Istenemre esküszöm, hogy Sándor bátyámon semmi körülmények között ki nem adok Istsn engem úgy segéljen!

Balázs azonban nem elégedett meg az esküvel, hanem jegyzőkönyvet vett fel és azt aláíratta Székelylyel. Ezután három kerékpárt lopott le a kocsiról és a lakására vitte.

(A finyas tolvajok.)

Megirtuk, hogy a vasuti tolvajlások Arad város egész gazdasági életének nagy károkat okozott. Az aradi borkereskedők és bortermelők ugyanis külföldi megrendeléseiknek mindenkor eleget tettek, a külföldi megrendelők azonban nem keresték fel őket megrendeléseikkel. Ennek oka a nyomozás alatt kiderült. A hordókat az aradi állomáson megfúrták, a jó bort háromnegyed részben kilopták, vízzel töltötték meg a hordókat és így szállították tovább a borokat.

Érdekes és jellemző az egyik tolvajlás, amit Galbács András, Balázs József és Hajka Miklós követtek el. Egy aradi borkereskedő cég bort és boroviczkát szállított a külföldre. A fentnevezett vasuti kocsirendező a szállítmányból egy harminc liter bort tartalmazó hordót loptak el s minthogy a bor nagyon izlett nekik, testvériesen megosztózkodtak rajta. Ezenkívül egy 28—29 liter boroviczkát tartalmazó hordót is loptak a kocsiról. A boroviczka azonban nem izlett a tolvajoknak és kiöntötték.

Más alkalommal rumot és édespálinkát loptak a teherkocsikról. Ezeket az italokat kitűnőeknek találtak a tolvajok és megtartották maguknak.

(Mészárszék az állomáson.)

Az egyik éjjel egész vagon juh érkezett az aradi állomásra. Bus Sándor vasuti kocsirendező meghallotta a juhok bégetését. Oda-

hívta a teherkocsizhoz Balászt és így szólt hozzá: — Te Jóska! Jó volna egy juhot elemelni.

Balázs nem nagyon sokáig kérette magát, hanem hamarosan kinyitotta a kocsit és egy juhot lehuzott onnan. A lopott állatot a vasuti állomás egyik pincéjébe vitte, ott leszurta és megnyuzta. A huson öten osztózkodtak. A vérnyomokat valahogyan eltűntették a pincéből, hogy rá ne jöjjenek a lopásra. Májig sem derült volna ki a tolvajlás, ha maguk a tettesek nem vallották volna be. Egy másik alkalommal Tatai Gábor két vég finom szövetett lopott. Az egyiket megtartotta magának, a másikat pedig Szót Andrásnak adta, aki vigyázott, hogy tetten ne ériék a társát.

(Feljelentés az ügyészségnél)

A rendőrség a nyomozást e hó 18-án fejezte be. A nyomozás során a rendőrség harminchárom kocsirendező bűnösségét látta be igazoltnak. Az államvasutak aradi üzletvezetősége már a közel jövőben lopás és orgazdaság címén megteszi a feljelentést az aradi kir. ügyészségnél a harminchárom vasuti kocsirendező ellen. A rendőrség még néhány kihallgatást eszközöl, azután átteszi az iratokat a kir. ügyészséghez.

A két detektívet, Rédl Jánost és Rasztik Istvánt, akik a nyomozást sikerrel vezették, az államvasutak aradi üzletvezetősége 100—100 korona jutalomban részesítette és elismerő levelet intézett hozzájuk.

Tomcsányi páter Aradon

A hirneves jezsuita — miniszteri biztos.

A főgimnázium érettségi vizsgáján

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

A jövő hónap első felében rendkívül érdekes vendége lesz Aradnak. A főgimnázium érettségi vizsgáinak vezetésére Aradra érkezik Tomcsányi Lajos páter, a legnevesebb magyar jezsuita-anya, akit Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter most újólág azzal tüntetett ki, hogy megtette miniszteri biztosnak, még pedig az aradi főgimnáziumnál.

Tomcsányi páter már levélben értesítette Burján János főgimnáziumi igazgatót aradi kirendeléséről. A levélben, amely ma érkezett Aradra és amelyre az igazgató nyomban válaszolt, a miniszteri biztos értesíti az intézetet, hogy a kultuszminiszter őt rendelte ki az aradi főgimnázium érettségi vizsgáinak vezetésére, e célból június 10-én Aradra érkezik és 11-én megkezd a vizsgálatokat. Tomcsányi egyben szívélyes üdvözlét küldi a tanári karnak.

Az új miniszteri biztos egyike a legérdekesebb magyar egyházi férfiaknak. Az országban a nevét előbb pompás hitszónoklatai tették ismertté, amelyeket a Jézus szívéből elnevezett budapesti józsefvárosi templomban mondott s amelyeknek meghallgatására állandóan nagy számban seregett össze a főváros katolikus arisztokraciája. Szónoki kiválóságán kívül az univerzális, világi tudományokban való képzettség jellemzi Tomcsányi pátert, akit ezért ma a legjelesebb magyar jezsuitának tartanak. Apponyi Albert gróf régóta baráti viszonyban van a hirneves szerzetessel és már tavaly is kormánybiztosként teendőket bízta meg, ami akkor nem csekély reszenzust keltett a liberális közvélemény egy részében. Intézkedése miatt meg is interpellálták a minisztert, aki a zugolódnak azt felelte, hogy Tomcsányi Lajosban

nem a jezsuita pátert, hanem a rendkívül tudományosan képzett, tanügyi férfit látja és ruházta föl a kormánybiztos jogkörével. E választ azután mindenféle nyugtatónak találták úgy hogy Apponyi az idén ismét kirendelte Tomcsányit.

Aradon már évek óta nem működött érettségi vizsgálaton miniszteri biztos a főigazgató mellett. Egyházi férfit személyében pedig Aradra még sohasem küldtek ki biztost. A kirendelés az idén nyilván azért történt, mert Nátafalussy Kornél főigazgató elhunytával főigazgató helyettesítés vált szükségessé. Így az aradi főgimnázium érettségi vizsgájához főigazgatói helyettesül a miniszter Walther Gyula lócsei, aradi reáliskolához pedig Laky Mátyás dr. temesvári főreáliskola igazgatót nevezte ki.

Párbaj a liceumkertben.

Diákok szerelme.

Csak amerikaiasan.

Arad, május 25

Az áruismét — (tantárgy a kereskedelmi iskolában) — szóval az áruismét azért nevezik így, mert emiatt szokták a tanulók az egyes osztályokat ismét és ismét ismételni. Érthető tehát, hogy az ifju Szántó és az ifju Brasch, akik kereskedelmi iskolai polgárok voltak, nem izgultak túlságosan a kávé és a vas ismertetőjeleit tárgyaló könyv ért. Mindketten ismerték tapasztalatból úgy a kávét, mint a vasat, ellenben nem ismerték a szerelmet.

Miután azonban május van, amely hónapról Heine Henrik teljes bizonyossággal megállapította, hogy csudaszép hónap és kiválóan alkalmas a szerelmesek számára, — úgy Szántó, mint Brasch elhatározták, hogy bővebben fogják a szerelemismét tanulmányozni. A szerelem intézményét az első tapasztalatok után fölöttébb kellemesnek találták és mint jó kollégák, mindketten beleszerettek — egy lányba. Az isteni nő még egészen rövid szoknyát viselt, de mint Éva leánya, követte a közmondást: Ha rövid a szoknyád, toldd meg egy lépéssel. Ez meg is történt. Szántó és Brasch e közeledés után konstatálták, hogy szívükben a Bessemer acél megolvadására is alkalmas hőfoku láng állott elő. Mindketten megesküdtek, hogy nőül veszik a rövidszoknyás angyalt, akivel boldog házasságot fognak folytatni az emberi kor legvégső határáig, sőt lehetőleg e határon túl is.

A napokban azonban úgy Brasch, mint Szántó igen különös felfedezést tettek. Ha valaki a puska porra, vagy Amerikára gondol e felfedezés említésekor, az erőteljesen téved. A két kereskedelmi iskolai polgár azt fedezte fel, hogy amennyiben az egyik nőül veszi az angyalt, a másik csak előzvegyülés esetén képes hasonló ténykedésre. Mivel azonban úgy Szántó, mint Brasch kiváló és rendezett egészségi viszonyok között élnek, egyiknek sem volt reménye, hogy a másik ő előtte fog istenbeu megboldogulni. Mindketten elhatározták tehát, hogy a másik teljesen fölőlesleges ezen a szomorú sárteken.

Az elhatározás után való napon a két rivalis összetalálkozott az iskolában.

— Hah! — szólt az egyik.

— Hah! — szólt a másik.

— Uram, ön sértőleg nézett reám!

— Valóban, mert ön közönséges bivaly!

— Mit? Bivaly? És ön? Ön egy alsófoku viziló!

— Alsófoku? Ezt mondja ön nekem? Ezt csak vér moshatja le, még pedig, amint ön azt tudja, egyedül az ön vére!

— Hazudik! Az ön vére!

A lovagok ezzel háttáfordítottak egymásnak és elmentek segédeket keresni. A segédek össze is ültek. Hárman voltak és így egy-egy félre másfel se-

géd esett. A párbaj feltételeit a következőkben állapították meg: Ülőpárbaj teljesen közelről, bandázs nélkül, a rugás teljes kizárásával. Színhely: a liceum kertje. Pofon ütlegnek számít.

A kitűzött időben a felek és a segédek pontosan megjelentek. A vezető segéd felállította őket és hivatozva a törvényes következményekre, békítési kísérletet tett. A lovagok azonban zordul nem-et intettek, mire kezdetét vette az ádáz tusa. Mindjárt az első összecsapásnál Szántó egy, a homloktól az állig húzó 15 centiméteres pofont kapott, viszent Brasch az ötödik és hatodik borda között szenvedett könnyebb oldalbavagást. A párbaj váltakozó eséllyel folyt tovább, amíg Braschnak nem sikerült ellenfele állat egy mesteri esel-pofonnal felütni. E pillanattól kezdve Szántó maradt alul. A vezető segéd végre is kénytelen volt közbelépni. Kapott néhány oldalbavagást, de sikerült a feleket szétválasztania. Kalandos hírek szerint Szántó ajultan ment haza és két napig nyomta az ágyát. Brasch ellenben felkereste az angyalt és komoly házassági ajánlatot tett neki.

Ma foglalkozott ezzel az ügygel a kereskedelmi iskola büntető tanácsa, amely Brascht tanártestületi, Szántót pedig igazgatói megrovásban részesítette. A segédet szintén hasonló sors érte, kivéve a vezető segédeket, akit önfeláldozó közbelépése miatt felmentettek.

Az ítéletek jogerősek.

Névcseré

— Kérvény a belügyminiszterhez. —

Nagyméltóságú Belügyminiszter Ur!
Tekintettel arra, hogy Krivány János Kovácsra magyarosította a nevét, tisztelettel kérjük:
méltóztatásuk megengedni, hogy nevüket Krivány-ra magyarosítsuk.

Mely tisztelettel
Magyarország 400,000
Kovács Jánosa.

Magyar-horvát kompromisszum.

Kossuth enged is, nem is.

A horvátok miniszterük ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 25.

Wekerle Sándor dr. miniszterelnök ma dél előtt ismét hosszabb ideig tanácskozott Josipovich Géza horvát miniszterrel, Pajecsevich Tivadár gróf horvát bánnal és Nikolics horvát osztályfőnök báni helyettesessel, ama nehézségek elhárításának kérdésében, amelyek a magyar államvasutak alkalmazottainak szolgálati pragmatikájára vonatkozó törvényjavaslattal felmerültek. E tanácskozás után a horvát képviselők, kik részben tegnapelőtt este, részben tegnap érkeztek Budapestre e kérdések tárgyalására, értekezletre gyűltek egybe, amelyen Nikolics osztályfőnök jelentést tett a horvát kormányférfiak és a magyar miniszterelnök között lefolyt tárgyalásokról.

Az államvasuti alkalmazottak pragmatikájára vonatkozó javaslat minden körülmények között, minél előbb a képviselők plénuma elé kerül. Ha addig a felmerült nehézségek nem simulnának el, úgy a horvát képviselők fel fognak szólalni és indokolni fogják, miért foglalnak állást a javaslattal szemben. Másrésztől egy kompromisszum terve merült fel, melynek magyát az képezi, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a képviselők ülésén kijelentené, hogy a magyar államvasutak alkalmazottainak szolgálati pragmatikájára vonatkozó törvényjavaslattal a szolgálati nyelvre vonatkozó rendelkezései éppenséggel nem cé-

loznak arra, hogy az 1868. évi magyar horvát kiegyezési törvénynek a horvát hivatalos nyelvnek horvát területen való alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit bármiképpen is megsértse vagy korlátozza.

Egy hírlapíró megkérdezte Josipovich Géza horvát minisztert, hogy igazak-e azok a szállongó hírek, amelyek kompromisszumról beszélnek? A miniszter erre így felelt:

— Nem mondhatom, hogy nem igaz, mert hiszen a tárgyalások éppen azért folynak, hogy sikerüljön megegyezést létrehozni. De még távol vagyunk attól, hogy kompromisszumról lehessen beszélni. A kormány azonban minden áron igyekszik megnyugtatni a horvát közvéleményt.

Az újságíró ekkor megkérdezte a minisztertől, hogy esetleg nyilatkozat is várható-e a magyar kormány részéről? Josipovich erre a következőket mondotta:

— Ez nincs kizárva, de a tárgyalásban ennyire még nem jutottunk.

Részletes nyilatkozatot a kompromisszum tervezetéről a horvát miniszter nem tett.

Későbbi távirat jelenti:

A magyar-horvát konfliktus mindinkább kiélesedik. A mai tárgyalásokról, amelyek ismét meddők voltak, a horvát képviselők kompromisszumát adtak ki, amelyben a leghevesebben megtámadják Josipovich Géza minisztert és szőszegéssel vádolják. Josipovich ugyanis már régebben kijelentette, hogy ha konfliktus támad a horvátok és a magyar kormány között, úgy lemond állásáról, amit most vonakodik megtenni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A tárlat érdekességei.

Arad, május 25.

Az Aradi Képző és Iparművészeti Társulat tárlatának sikere, — amint az eddigiekből konstatálható, teljesen biztosítva van. A hatalmas és valóban minden ízében kiváló kiállítás látogatóinak száma már eddig meghaladja az ezret s a jövő héten ez a szám minden valószínűség szerint meg fog sokszorozódni, mivel az iskolák tömeglátogatásai is a jövő hétre esnek. A jövő hét szerdáján tartják meg a sétahangversenyt is, amelyen a 33 éves gyalogezred zenekara fog közreműködni. A beléptidij egy korona lesz, a társulat tagjai azonban ingyenesen látogathatják a tárlatot ekkor is. A sétahangverseny alkalmából a karzaton buffet lesz felállítva.

A képek iránt állandó érdeklődés mutatkozik. A képvásárlásokat illetőleg folytonosan érkeznek az újabb ajánlatok s jelenleg is mintegy huszonöt képre nézve folynak az alkudozások. A mai napon Stengl Andor iparfelügyelő megvette Vesztróczy Manó hatalmas vásznát, a „Kartyázó nők”-et. Ezenkívül elkelt több iparművészeti tárgy és grafikai dolog is.

A művészet iránt érdeklődők jól teszik, ha a tárlatot mielőbb megtekintik, mert jövő vasárnap este már bezárják a kiállítást.

* A vig szalmaözegegy. Az aradi Nemzeti Színház nyári szezonjának egyik legérdekesebb bemutatója A vig özegegy paródiája, A vig szalmaözegegy lesz. A darabot Horovitz Gusztáv és Kaseab Géza hírlapírók írják s bemutatója július hó első felében lesz. Az aktuális aradi vonatkozásai miatt is érdekes paródia szerzői sok eredeti és mulattató ötlettel rukkolnak ki a kacagtató darabban. Színházi körökben nagy várakozással néznek a bemutató elé.

* **Kulturális akció.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat két kiküldöttje, *Nemes József* és *Perényi Sándor* pár nap óta Aradon tartózkodik, hogy a társulat számára új tagokat szerezzen. A taggyűjtési akció szép sikerrel kecsegtet. A kiküldöttek még pár napig maradnak Aradon.

Krivány — Kovács.

Érdekes névmagyarosítás.

Hogy él Krivány?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Az aradmegyei árvapénztár gyászos emlékü volt pénztárnoka, *Krivány János* nem sokára végleg letűnik a láthatárról. Egyelőre ugyancsak névleg, mert amint kiszabadulása-kor jeleztük, elhatározta, hogy megváltik attól a névtől, amelyre oly nagy szégyent hozott.

Tervét kiszabadulása után egy hónapra valószínűleg meg *Nemess Zsigmond* dr. ügyvéd útján, akit, mint volt védőjét levélben kért fel, hogy névmagyarosítását eszközölje ki. *Nemess Zsigmond* kézséggel teljesítette a szerencsétlen ember kívánságát és saját költségén szerezte be a szükséges okiratokat.

Legérdekesebb volt ezek között az az erkölcsi bizonyítvány, a melyet az aradi rendőrség állított ki a viharos multu emberről. Ez az erkölcsi bizonyítvány egy mondat híján olyan, a melyért nincs oka szégyenkezni *Krivány János*nak. Eltekintve attól, hogy az aradi törvényszék fogházában sikkasztás büntette miatt nyolc évet töltött, — mondja az okmány — ellene erkölcsi tekintetben kifogás nem tehető, s az aradi rendőrség nem lát fenforogni olyan okot, amely a névmagyarosítás iránti kérelem megtagadását kíváná.

A névmagyarosítási kérvényt *Nemess Zsigmond* dr. két héttel ezelőtt adta be a polgármesteri hivatalnál, amely tegnapelőtt pártól-lag terjesztette fel azt a m. kir. belügyminis-teriumhoz.

Krivány János egyszerű s feltűnést kerülő nevet választott. A „*Kovács*” nevet kérte s valószínű, hogy ezalatt a név alatt fogja hát ralevő napjait lemorzsolni.

És mégis ennek a névnek meg van a maga szenzációja. A társadalomból, sőt a családjából is kitaszított ember vágya nyilatkozik meg ebben az egyszerű névben a családja iránt, amelylyel a közösséget úgy látszik nem tudja, vagy nem akarja megtagadni. Arról ugyan már nem is álmódozhatik, hogy egykori boldog családi életét újra megteremtse, mert ez elé leküzdhetetlen akadályokat teremtett számára a saját felesége, de a gyerekeihez való tartozandóságát legalább azzal akarta dokumentálni, hogy azt a nevet választotta, amelyet azok viselnek.

Köztudomású ugyanis, hogy mikor *Krivány János* hosszú rabságára bevonult az igazságügyi palotába, a felesége elvált tőle, a gyermekei pedig *Kovács*-csal cserélték fel a *Krivány* nevet. Most tehát a belügyminiszter jóvoltából újra egy nevet fognak viselni a zivataros multu apa és az apát megtagadó gyermekek.

Krivány János állapota különben még mindig változatlan. Mióta kiszabadult, még egyszer sem mozdult ki szüleinek *Fácán-utcai* lakásából, ahol rossz lábait gyógyíttatja. Még mindig mankón jár s alig várja, hogy meggyógyuljon. Új névvel, visszatért egészséggel aztán újra neki vág az életnek, hogy felvegye a tisztességes eszközökkel való küzdelmet a mindennapi kenyérért.

TANÜGY.

(—) **Miniszteri biztosok az aradi érettségi vizsgákon.** A vallás és közoktatásügyi miniszter az aradi főgimnázium érettségi vizsgálatára *Walther Béla* középiskolai igazgatót, az aradi főreáliskolába pedig *Laky Mátyás* temesvári reáliskolai igazgatót küldte ki.

(—) **Miniszteri biztos a román tanítóképzőben.** A közoktatásügyi miniszter az aradi gör. kel. román tanítóképző intézetnél a folyó év június havában tartandó tanképesítő vizsgálatokhoz miniszteri biztos minőségben a vizsgáló bizottság elnökévé *Siegescu József* dr. budapesti V. kerületi állami főgimnáziumi tanárt nevezte ki.

(—) **A polgári fiúiskola vizsgái.** Az aradi községi polgári fiúiskolában az évvégi magánvizsgálatok június hó 26. 27. és 28. án tartatnak meg. A magánvizsgálatra június 26. án d. e. 8 órakor kell megjelenni. Magánvizsgálatot kérő folyamodványok bezárólag június 2-ig fogadtatnak el. *Almási T. Pál* igazgató.

Az érettségi titkos alap.

Aradi diákok akciója.

Hova lett a pénz?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Ilyenkor, május vége táján minden középiskola abiturienti között kiüt a láz: mi lesz az írásbeli érettségi tétele? A találgatások megindulnak és ravaszul ravaszabb módszerek igénybevételével igyekeznek megtudni még a legjelesebb diákok is, hogy a rettegett tortura kellemetlenebbik részén, az írásbelin micsoda gáncsvetést talál ki a tanári leleményesség az ő megbuktatásukra. Mert a diákok ilyen szempontokból nézik az egész érettségit, ezt az elavult, fölösleges és veszedelmes intézményt, amely évente több bajt okoz a tanintézetnek, mint maga az egész iskolaév.

Egyik aradi középiskola érettségiző diákjai még az írásbeli érettségi előtt kieszelték, hogy nagyobb összeget fognak közadakozásból összegyűjteni s ezt az összeget arra fordítják, hogy alkalmas felhasználásával megszerezzék az írásbeli érettségi tételeit. A pénz nagy nehezen össze is gyűlt és a diákok több titkos konventikulum után úgy határoztak, hogy a pénzt reábizzzák egy *R.* nevű kollégájukra, akit egyuttal megbiztak azzal is, hogy minden elképzelhető és el nem képzelhető módon igyekezzenek az összeg felhasználásával a tételeket megszerezni.

R. átvette a pénzt és megkezdte nagyarányú akcióját, amely azonban teljes sikertelenséggel végződött. Elérkezett az írásbeli érettségi napja és a tételek még mindig az ismeretlenség homályában maradtak. Az írásbeli lézajlott a tételek előzetes ismerete nélkül s a diákok most már az iránt kezdtek érdeklődni, hogy mi lett a titkos alappal. *R.* azonban kijelentette, hogy az alapot az előzetes tapogatózások nagyrészt felemésztették, ami pedig megmaradt, azt át fogja szolgáltatni kollégáinak.

A napok multak, *R.* azonban semmi hajlandóságot nem mutatott a pénz visszaadására. Végre is határozott hangon felszólították, hogy adjon számot a pénzről. És ekkor kiderült, hogy a pénz már *nincsen meg.* A diákok természetesen ropantul felháborodtak és bojkott alá helyezték *R.-t*, aki viszont azzal fenyegetőzött,

hogy az egész dolgot elárulja. — Az ellen-tétek már annyira kiélesedtek, hogy a titkos alap ügyét nem lehetett tovább pá-lástolni: így került az eset napvilágra.

A diákok, akiknek érettségije a titkos alap mellett is teljesen szabályszerűen folyt le, hír szerint tudomására fogják hozni *R.* eljárását az intézet vezetőjé-nek is.

Az elegáns székek.

A Baross parkban székeket állít fel a tanács. A székeken ülni fognak. Két kraj-cárért, vagy háromért lehet majd megvál-tani a jogot, hogy a *misera plebs contri-buens*-ből valék ne üljenek le az ember mellé. Megmaradnak a padok is, amelye-ken ingyenesen ülhet, aki nem akar há-rom krajcárt kockáztatni a karosszékek *splendid isolation* jáért. Szóval: megmarad a káposzta és jólakik a kecske.

A kecske jelen esetben — ezer bocsá-nat a hasonlatért, — a polgári középsz-tályt jelképezi. Azt a polgári középsz-tályt, amely nem szűnik meg nyakra-főre han-goztatni a demokratikus jelszavakat s a mely csak fölfelé demokrata. Lefelé büszke. Nem vegyül az alsóbb rétegekkel még az ülőhelyeken sem. Mert méltóztassék elkép-zelni, milyen konsternációt keltene a világ-egyetemben, ha valamelyik nagysága leülne egy olyan padra, amelyen már egy szoba-lány ül. Megdöböntő eset lenne ez, sérelme a világrendnek, a társadalomnak, nem is szólván arról az istenadta tekintélyről, mely az emberből rögtön kisugárzik, mihelyt magánál alacsonyabb társadalmi állású és rendű istenteremtésével áll szemközt.

Illő dolog mindezek alapján, hogy a polgár tetszése szerint megkülömböztet-hesse magát a neki nem tetsző elemtől. És Arad város tanácsa apához illő gondos-sággal igyekszik is ebben a törekvésben a polgárok kezére járni. Költség ide, költség oda, felállítatja a székeket. A székeken olyan emberek fognak ülni, akik kidobhat-nak három krajcárt, a padokon pedig olyanok, akik nem dobhatnak ki. És ilye-ténképen sikeresen meglesznek különböz-tetve az elegáns emberek a közönséges emberektől.

Igaz, hogy ma más van a levegőben. A társadalom minden forrongása a rendek és osztályok közötti választófalak lerom-bolására irányul. Igaz, hogy vannak, akik az emberiségről, mint olyanról álmódznak, amelyben csak ember van, minden meg-külömböztetés nélkül. Igaz, hogy a társa-dalom hovatovább homogén jellegűtől. De ez mellékes. A társadalom, tehát, amit akar, Aradváros tanácsa is tesz, amit akar. A padok felállítatnak és a parkban, amely eddig demokratikusabb színezetű volt az utcánál is, egyszerre tanyát üt a társadalmi különbségek bájos angyalkája. Eddig például a korzó elegánsabb volt, mint a park. A korzón csak olyan embe-rek járkáltak délelőre és este, akik ráérnek a sétálásra. A parkba azonban üdülni járt az ur és a paraszt, a polgár és a napszámos, a nagysága és a szobalány. Most azonban vége a demokráciának. Jönnek a padok.

Meglehet azonban, hogy a padok fel-

állítását csak pénzügyi szempontok indokolják. Nagy a pótdó, a városnak jövődelmi forrásokra van szüksége. És ha a padok folytán a jövő évben csak félszázalékkal is csökken a pótdó: akkor a táncsnak lesz igaza. Addig azonban nekünk.

Válsághirek.

— A Ház folyosójáról. —

— Miért ejtették el Bécsben a kormányt?

— Mert nem bírták fölemelni a létszámot.

Gondnokság alá!

Egy végrendelet története.

Minden jótékony célra.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Rendkívül érdekes dologról beszélnek most az aradi uritársaságokban. A beszélgetések középpontja egy duggazdag aradi ember, aki összekülönbözött a családjával. A családi háborúság annyira komoly lett, hogy a családi szentélyből a nyilvánosságra is kijutott s a háborúság folytatása a bíróság előtt folyt le.

A duggazdag ember ugyanis nagyon előrehaladott koru. Gyermekai pedig már alig várták, hogy az óriási vagyonnak birtokába jussanak. Kiszélezték tehát, hogy az öreg családfőt gondnokság alá helyezik. Ráfogták ugyanis, hogy az aggkorral járó gyengeelméjűség tünetei mutatkoznak rajta és oktalanul pazarolja el vagyona egy részét. Orvosokkal vizsgáltatták meg az öreg embert, akiről azt a bizonyítványt állították ki, hogy tényleg aggkori elmeengességben szenved. Ennek alapján gondnokság alá is helyezték az öreg urat.

A modern Leár király azonban nem nyugodott bele a gondnokságba. Szintén megvizsgáltatta magát orvosokkal, akik azt a bizonyosságot tették, hogy az öreg ember teljesen cselekvőképes és számot tud adni tetteiről. A törvényszék feloldotta a vagyoni gondnokságot, amibe a család tagjai nem egyeztek bele. Felebbezéssel éltek, de a kir. ítélőtábla a törvényszék feloldó határozatát jóváhagyta. A meghurcolt apa tehát az összes fórumokon pörnyertes lett s így szabadon rendelkezhetett a vagyonával.

Ezek után sem volt azonban nyugta az öreg embernek. A gyermekei folyton zaklatták, hogy bizza rájuk a vagyona kezelését és elégedjék meg azzal a havi összeggel, amelyet neki élete fogytáig biztosítanak. Az aggastyánt véglegesen elkeserítették hozzátartozóinak zaklatásai és elhatározta, hogy végét szakítja a folytonos szekatúrának.

Elhatározta ugyanis, hogy teljes vagyonát, amely egy millió koronára becsülhető, jótékony célra fordítja. Így akarja megbüntetni gyermekeit, akik végső napjait folytonos zaklatásaikkal elkeserítik. A duggazdag ember most összes ingatlanait lassanként eladja, vagy megterheli és a befolyó összegeket a takarékpénztárakban helyezi el. A családjá pedig minden lehető elkövet, hogy a szándéka megmásmítására bírja a haragvó családfőt, de eddig elé eredmény nélkül.

A vesztőhely megváltása.

Alku a szent földért

Az akció sikere.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

A vesztőhely megváltásának ügye napról-napra közeledik a megvalósulás stádiumához. Pokorny Rikárdné, akit március óta megtalált a posta, már válaszolt is Barabás Bélának, s hajlandónak nyilatkozott a terület átengedésére.

A mitől azonban előre tartottak, az bekövetkezett. Pokornyné született Edelspacher Vilma egyáltalában nem volt hajlandó két holdat kihasítani és kegyeletos célra átengedni még drága pénzért sem. Mikor Barabás Béla a múlt hónapban Grácban járt, az özvegy úgy nyilatkozott előtte, hogy a vesztőhely körül fekvő mintegy száz holdnyi területet csak egy tagban adja el. Ez ugyan még nem lett volna baj, de a terület holdjáért olyan árt kért, amely egyáltalában nem felel meg a föld minőségének. Holdanként 1400 koronát követel, ami tekintettel arra, hogy a hid eltávolításával a vesztőhely körül fekvő földek értéke mélyen leszál, határozottan túlzott. Végleges megállapodás azonban még nincs s így nem lehetetlen, hogy az özvegy mérsékelni fogja igényeit. A tárgyalások levélileg különben is igen nehézkesek s így már régebben elhatározta a hetes bizottság, hogy a nyár folyamán néhány tagját kiküldi Grácba, hogy személyesen járjanak közbe Pokornynénál.

A mozgalom intenzívebbé tétele céljából az utóbbi hetekben Barabás Béla elnöklete alatt elhatározta a hetes bizottság, hogy tagjainak számát tizenháromra egészíti ki. A hetes bizottság tudvalevőleg azokból állt, a kik a vesztőhelyen emelt emlékművet létesítették. Ezek: Barabás Béla ügyvéd, Csepreghy Mihály mérnök, Priegl István dr. ügyvéd, Aknay Andor törvényszéki bíró, Dániel Endre biztosítási hivatali főnök, Urbányi János jelenleg budapesti postatakarékpénztári főpénztáros és Keresztes Gyula dr. vármegyei főügyész. Csepreghy Mihály indítványára a bizottság a következő tagokkal egészítette ki magát tizenhámasra: Schill József vármegyei főjegyző, Varjassy Árpád tanfelügyelő, Keller Izsó főmérnök, Tabakovits Emil építész, végvári Neuman Adolf földbirtokos és szeszgyáros és Kovács Vince polgári iskolai tanár. A névsor még nem végleges, mert a bizottságba beválasztott új tagok közül eddig még nem nyilatkozott mindegyik, elfogadja-e a bizottsági tagságot, vagy sem.

A 13 as bizottság eddig két ülést tartott, amelyen behatóan foglalkoztak a kisajátítás tervével s a kisajátítandó terület sorsával.

Általában két terv merült fel. Az egyik, hogy közvetlen a vesztőhely emlékére emelt építmény mellett egy kis beltelek hasították ki olyformán, hogy ennek tizenkét utcája és egy tere lenne. A tér közepén állana a díszesebb kivitelű emlékmű, magát a teret Damjanich-térnek keresztelnék, a 12 utca pedig a vértanúk neveit viselné.

A másik terv sokkal realisabb. E szerint az emlékoszlop körül két katasztrális holdat szabadon hagynának. Ezt a területet befásítanák, sövénynyel bekerítenék s az út mellett egy csinos kis órházat építenének, amelyben a 13 vértanú emlékére vonatkozó emléktárgyakat árusítana egy 48 as öreg honvéd.

A megmaradt területet, amely körülbelül 93 kat. hold, 400—800 □ öles telkekre osztanák

szét, amelyeknek az volna a hivatásuk, hogy rajtuk a bolgár kertészetet meghonosítsák. Ezzel az aradi piac is nyerne, amelyet olcsó zöldeggel láthatna el ez a kertészet. Ez a terv már is igen népszerű s eddig vagy husz holdra jelentkeztek olyanok is, akik csemege szőlőt akarnának ott termesztetni.

Az eladásra vonatkozó okmányok beszerzését Priegl István ügyvédre bízta a bizottság. A telekkönyvi és mérnöki munkálatokat Csepreghy Mihály, a Fehérkőrös Józsefnádor-csatorna nyugalmazott mérnöke teljesíti.

A kisajátítási művelet pénzügyi részét, tekintettel arra, hogy az alkudozások mai állása szerint mintegy száznegyvenezer koronára volna szükség, egy konzorcium fogja végezni.

Ugyancsak ez a konzorcium fogja valamelyik nagyobb aradi pénzintézetből a tranzakcióhoz szükséges összeget is fölvenni.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az „Asztalos Sándor Társaság“ e hó 26-án vasárnap d. e. 11 órakor ülést tart a színházi sörcearnokban.

Sikkasztás

egy aradi nagykereskedésben.

Hűtlen üzletvezető.

20,000 koronás hiány.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Aradnak, ennek a botrányos afférokban nem igen szükölködő városnak ismét kínos szenzációja van, amelyről ma a közönség s különösen a kereskedői világ köreiben a legnagyobb megütközéssel beszéltek. A föltűnést keltő eset hírére eleinte mindenfelé kétkedve fogadták, mert hihetetlennek tartották, hogy az a korrekt uri embernek ismert üzletvezető ezekkel megkárosítsa főnökét, egy előkelő aradi nagykereskedőt. Az esti órákban azonban kiszivárogtak a botrány részletei és ekkor világosan állott a közönség előtt, hogy egy jónevű fiatal kereskedő éveken át bűnös manipulációkat üzent és ezzel eljuttatta azt a tiszteletet, amelyet már fiatalon kivívott magának.

A családi kötelékekre és az aradi piac egyik nagy cégére való tekintetek nem engedik meg, hogy az esetet teljes részletességgel közöljük. A lényeg az, hogy a botrány sajnálatra méltó szereplője rutul visszaélt főnökének korlátlan bizalmával és az évek folyamán mintegy 20,000 koronára tehető összeget sikkasztott el tőle. Gyönge mentségéül szolgálhat, hogy az ellenőrzés teljes hiánya mellett oly pénztárkezelés és könyvelés divik az illető nagykereskedő cégnél, amelynél a legnagyobb könnyelműséggel palástolhatta a jogtalan elmulasztásokat. Az üzletvezető, aki előbb közel egy évtizeden át utazott a cégnek, a vidéki vevőktől járó követelések behajtásával is meg volt bízva. A vevőktől kapott összegeket azután beszolgáltatta a cégnek, de csak részben, mert a nagyobb tételeket csak megdézsmálva adta át a főnökének. Így például a 2000 koronás fizetésből csak 1000 koronát adott át és könyveltetett el a pénztárkönyvbe, míg a másik 1000 koronát megtartotta. Másnap azután, hogy a főkönyvben a fél által fizetett egész összeg könyveltessék el, a ceruzával vezetett pénztárkönyvben az előző napon bevezetett 1000 koronás tételt

2000 koronára javította ki. Természetes, hogy nemcsak ilyen magas összegnél voltak utólagos törlesztések és javítások, hanem kisebbeknél is, még pedig szinte állandóan, úgy hogy a pénztárkönyv és az egyéb üzleti könyvek sohasem vágtak össze. Ez több ízben is föltűnt a cég főnökének, meg is kérdezte a könyvelőtől a divergálás okát, de ez csak annyit válaszolt, hogy ő nem tudhatja, ki lopja meg a főnököt az alkalmazottak közül.

Az utazóból idővel üzletvezető lett, de a hiányok még egyre jelentkeztek. Így a legutóbbi napokban is, amikor a megtévedett ember ismét a főntebb vázolt módon el akarta tüntetni a főnöke hátrányára üzött manipulációt. Az utólagos bejegyzést észrevette a könyvelő, aki most már nem akart szemet hunyni a megkárosítás fölött. Nyíltan elmondta az észleleteit a főnöknek, akit a szomorú hír valósággal levert.

Bűnvádi utra a cég nem tereli a sikasztást, annyi azonban bizonyos, hogy a pénztárkezelésre a jövőben nagyobb gondot fog fordítani.

HIREK.

A szelid nyomás.

Arad, május 25.

A képviselőház interpellációs könyvébe Visontai Soma és Hoffmann Ottó képviselők ma igen érdekes interpellációkat jegyeztek be és nem mindennapi látványosság lett volna a kuruckodástól elszokott függetlenségi honatyáktól egy pár keményebb eítelő szót hallani a kormány helytelen vagy gyöngeségre valló intézkedéseivel szemben.

Visontai interpellációja a Szabadság című amerikai ujság kitiltásáról szólt volna, ha... Wekerle Sándor ismét nem vette volna le a lábáról Visontait. Amint már multkor a hágai békekonferencia és a leszerelés ügyében bejelentett interpellációnál, úgy ma is addig kapacitálta a miniszterelnök a jogtudós honatyát, amíg ez még az ülés megnyitása előtt nem törölte interpellációját. Így maradt el az amerikai magyar lap kitiltásának megbolygatása a Házban.

A hajdani ifjusági vezért, Hoffmann Ottót a függetlenségi másodvezér, Apponyi Albert gróf vette munkába, hogy lebeszélje interpellációjának előterjesztéséről. Hoffmann is magyar-amerikai ügy érdekelte: miért neveztek ki az amerikai magyar görög katolikusok püspökének egy nem magyar papot? Hoffmann már egy függetlenségi értekezleten is szóvá tette a dolgot, de Tóth János államtitkár és Wekerle Sándor miniszterelnök lebeszéltek az interpellációról. Amikor azután ma Apponyi Albert híret vette Hoffmann felszólalásának, magához hívatta a fiatal képviselőt és kijelentette neki, hogy az új püspök nem tud ugyan magyarul, de teljesen magyar érzelmű (?) Hoffmann erre a miniszter kérésére elállott az interpellációtól és bár maga sem hiszi, pártmeggyőződés szerint azt tartja, hogy az a galíciai szerzetes, akit az amerikai magyar gör. kat. egyházmege élére állítottak, valóban jó hazafi — a magyar nyelv ismerete nélkül.

— Wekerle a királynál. Budapest-ről táviratozzák: Wekerle Sándor miniszterelnök hétfőn Bécsbe utazik, ahol kihallgatáson jelenik meg a királynál. Wekerle útja a koronázási évforduló megünneplésével áll kapcsolatban. A miniszterelnök ez alkalommal fölkeresi Beck bárót is, akivel

a kiegyezés dolgában fog tárgyalni. A két miniszterelnök ezuttal állapítja meg azt a terminust, amikor újra megkezdik a kiegyezési tárgyalásokat, amelyek ezuttal Budapesten lesznek.

— A Reichsrath új elnöksége. Bécs-ből táviratozzák: Az új képviselőház elnökevé Ebenhoch dr. német konzervatív pártvezér van kiszemelve. Aelnök h r szerint Zacsék dr. lesz.

— Az államvasutak aradi üzletvezetőségének palotája. A kereskedelmi kormány az államvasutak beruházási kölcsöne terhére tudvalevőleg 700 ezer koronát vett fel az aradi üzletvezetőség palotájának céljaira. Az aradi üzletvezetőség nemrégiben megkereste a városi tanácsot, hogy a június havi közgyűlés sorrendjébe vegye fel az üzletvezetőségnek ama kérelmét, hogy a város ingyenelket adjon az építendő palota részére. A tanács mai üléséből kifolyólag utasította a városi főmérnököt, hogy a palota helyére vonatkozólag bocsátkozzék tárgyalásokba az üzletvezetőség kiküldöttjével és a tárgyalások eredményéről sürgősen tegyen jelentést a tanácsnak.

— A delegáció ügyrendjét megváltoztatják. Budapest-ről táviratozzák: A képviselőház ülészakát mint rendesen, most is királyi kézirat-fogják berekeszteni és nyomban utána egy másik kézirattal megnyitni. Az új ülészakban választják meg a delegáció tagjait is, akik ugyanazok lesznek, mint az előző évé. A pártok közötti arányszám a régi marad s csak az ügyrendben lesz változás a függetlenségi kivánságára. A delegációk szeptemberben Bécsben ülnek össze.

— Polónyi Gézárt ismét elutasították. Budapest-ről táviratozzák: Polónyi Gézárt Lengyel Zoltán elleni sajtóperében a vizsgálóbíró tudvalevőleg elejtette a vádat a levéltitok megsértése dolgában és csupán egyetlen egy folytatólagos rágalmas miatt rendelte el a vizsgálatot. A volt igazságügyminiszter és az ügyészség fölfolyamodott a királyi ítélőtáblához, amely ma elutasította a fölfolyamodást.

— A főkapitány szabadságon. Sarlot Domo-kos főkapitány ma kezdte meg hat heti szabadságidejét, amelyet Karlsbadban tölt el. A főkapitányt szabadságideje alatt Green Nándor tb. főkapitány helyettesíti.

— Az Arad-csanádi vasutak közgyűlése. Holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg az Arad-csanádi egyesült vasutak részvénytársasága rendes évi közgyűlését, Fábry Sándor dr. vezérigazgató elnöke alatt. A közgyűlés tárgysorozatának fontosabb pontjai a határozathozatal a mult évi nyereség fölosztása s az új vasúti vonalak tárgyában, továbbá a megüresedett igazgatósági tagsági helyeknek választás útján való betöltése.

— A kormány bukása? Budapest-ről sürgönyzik: A nemzetiségi klub tagjai között elterjedt hír szerint a Wekerle-kormány helyzete megingott és most csak a kellő formát keresi a visszavonulásra. A király ugyanis nem hajlandó egyetlenegy jelentősebb alkotmánybiztosítékot sem megadni. Amit pedig megad, azt is csak akkor adja, ha a kormány előbb megvalósítja az általános választói jog reformját. E hiresztelés szerint azonban az udvar nem akarja meneszteni a Wekerle-miniszteriumot, hanem alkalmat ad neki arra, hogy nemzeti kérdésben bukják el. A jelenlegi kormány bukása után Kossuth Ferencet fogják a kabinetalakítással megbízni.

Kossuthnak csupa 48-as politikusból kellene a kabinetjét összeállítani, még pedig a legradikálisabb függetlenségiékből, hogy minél több 48-as harcos teljesen lejárassa magát. Ekkor aztán megszavaztatnák a magyar parlamenttel az általános választási jogot és utána fölösztatnák a Házat.

— Az aradi felsőbb leányiskola ügye. Az Aradon létesítendő állami felsőbb leányiskola most már a megvalósulás stádiumában van. Az állam már a jövő iskolai évben átveszi a magánjellegű felsőbb leányiskolát és internátust s az egy évi átmeneti időre, amíg az iskola új palotája elkészül, fentartja. Ma délelőtt Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából Révy Ferenc, a felsőbb leányiskolák miniszteri szakbiztosa Aradon járt és Varjassy Lajos polgármesterrel tanácskozott a felsőbb leányiskola ügyében. Révy kijelentette, hogy az állam ideiglenesen a magánjellegű iskola mostani felszerelését és a még szükséges dolgokat szeptemberre beszerzi. Végül kijelentette, hogy az állam a mostani hat osztályt az 1907—08 iskolai évben fentartja. Ezután megjelent a felsőbb leányiskolában és megtekintette a termeket és azok felszerelését.

— Egy volt főispán körözése. Szatmárról táviratozzák, hogy Vojnárovics Sándor belügyminiszteri titkár, volt darabont főispán ellen hét rendbeli váltóhamisítás miatt feljelentést tettek. A szatmári ügyészség megkereste a budapesti rendőrséget, hogy nyomozza ki Vojnárovics lakhelyét, mert a volt főispán Budapesten tartózkodik. A budapesti rendőrség értesítette a szatmári ügyészséget, hogy Vojnárovics nem tartózkodik Budapesten, mire az ügyészség indítványára a vizsgálóbíró elrendelte Vojnárovics főispán körözését.

— Adókiivetés Aradon. A III oszt. adó ki-vetési bizottság május 27-én hétfőn, a Weitzer utcai fiúiskola földszintjén a következő foglalkozású adózók adóját tárgyalja, szács és korcsmáros, szemétkihordó, széna és szalma kereskedő, szobafestő, szülésznő. A 258/a tételtől a 317 tételig bezárólag. Május 28-án kedden a Weitzer utcai fiúiskolában a következő foglalkozású adózók adóját tárgyalja a bizottság: ovónő, piperész, táncitanító, terménykereskedő, templomdiszitő, vegyeskereskedő, virágkereskedő, vendéglős és szállodás, kavés, ügyvéd, varógépkereskedő, villanyberendező, orvos, baromfikereskedő, vízvezetékberendező, vászonkereskedő, üvegkereskedő, utazó, üzletvezető, ügynöki jutalék. A 318 tételtől a 369 tételig bezárólag.

— A kvóta. Budapest-ről táviratozzák: A kormánynak az a szándéka, hogy még a nyári szünet alatt megválasztatja a magyar kvóta-küldöttséget. Az osztrák és magyar bizottságok azután összeülnének az arány megállapítása végett, de bizonyos, hogy ismét királyi döntésre lesz szükség.

— Fizetéses székek a Baross-parkban. A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy a Baross-parkban a főváros mintájára fizetéses karosszékeket állít fel, amelyek mellett azonban a mostani padokat meghagyja. A tanács utasította a gazdasági széket, hogy írja ki a pályázatot a székek beszerzésére.

— Véres összeütközés az osztrák választásokon. Lemberg-ből táviratozzák, hogy a horitzki választási kerületben, amikor a választás eredményét kihirdették, a tömeg megostromolta a választási helyiséget, beverték az ablakokat és eloltották a lámpákat. A csendőroket, mikor felszólították a tömeget, hogy oszolja szét, kövek-

kel megdobálták. A csendőrök kétszer a tömeg közé lőttek. *Négy ember meghalt*, három csendőr és több ember megsebesült.

— **Szenháromság vasárnapja.** Szenháromság vasárnapja az aradiakra nézve különösen emlékezetes s a katolikus egyház Aradon évről évre fenyesebben üli meg ezt az ünnepet, mint a hogy ez másutt szokás. A körülbelül másfél század előtt pusztító mirigyvész tette emlékezetessé ezt a napot, a melynek elmúltával egy a Szent Háromságot ábrázoló fogadalmi szobrot állítottak a főtéren hálájuk jeléül az aradiak. 1853-ban megújították ezt a szobrot, s még az évben a Szent Háromság napja megünneplésére a szobor fölött ponyva sátor huztak melynek beszerzésében a kereskedők társulata buzgólkodott. Azóta évenként Szent Háromság vasárnap reggelén 9 órakor hitszónoklatot és istentiszteletet tartanak a fogadalmi szobor elé vont hatalmas sátor alatt. Az idén is a szokott fényvel ünneplik meg ennek a napnak az emékét a Minorita-atyák. Holnap reggel 9 órakor Péter Pál hitoktató szent beszédet tart, a mely után Deli Ödön házfőnök a sátor alatt fényes segédlettel nagy misét tart. Délután 5 órakor ugyancsak a sátor alatt vecsernye lesz. Nyolc napon át délután 5 órakor ugyanitt fogadalmi ajátosságot tartanak.

— **Pilis urat elküldték.** A legutóbbi politikai botrányokból ismert *Pilis*, a Norddeutscher Lloyd egyik igazgatójának neve. Pilis ur jó cimborája volt Polonyinak és a volt igazságügy-minisztert ő tette meg a társulat magyarországi ügynökévé. A nagy Polonyi heccek idején Budapesten is járt Pilis ur, aki később egy új magyar kivándorlási társulatot akart alapítani a Norddeutscher Lloyd és a Cunard Line részvételével. Ebből egyelőre semmi sem lesz, mert mint jó helyről értesülünk, Pilis megvált a Norddeutscher Lloydnál viselt állásától. Az igazgató pénzügyi diferenciák miatt vált meg a társulattól. A volt igazgató egyelőre követi cimborája, Polonyi Géza példáját — visszavonul a magánéletbe.

— **Az orvos-szövetség ülése.** Az aradi orvos-szövetség ma este fontos tárgyban ülést tartott. Az ülés annyira bizalmas jellegű volt, hogy arról sem hivatalos, sem magánúton értesítést nem adtak.

— **Boros Béni ünnep Gurahoncon.** A gurahonci áll. elemi népiskola gondnoksága, tanítói kara és növendékei az iskola 15 éves fennállása alkalmából, annak dicső emlékére megalakította a *Boros Béni emlékére 1907. évi május 30-án, délelőtt 11 órakor, emléktábla* leleplezéssel kapcsolatos iskolai ünnepélyt rendeznek. A műsora következő: 1. Himnusz. Énekl. az iskolai énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Elmondja *Hanzéros Géza*. 3. Ima. Énekl. az iskolai énekkar. 4. Ünnepi beszéd. Elmondja *Rebmann Károly*. 5. Boros emléktábla leleplezése. 6. Alkalmi óda. Irta *Hanzéros Géza*, szavalt *Benkő Antal* iskolai tanuló. 7. Záróbeszéd. Elmondja *Kolumbán Pál*. 8. Szózat. Énekl. az iskolai énekkar.

— **Az aradi különlegességi tőzsde ügye.** Az aradi különlegességi tőzsde ügyéről közölt híradásunk széles körökben keltett általános feltűnést, amit bizonyít az is, hogy irányadó politikai körök is foglalkoztak megbízható forrásból eredő hírünkkel. Erre vall az, hogy a miniszterelnökségi sajtóiroda ma erős hangú cáfolatot bocsátott ki az ügyre vonatkozólag. A cáfolatot minden megjegyzés nélkül az alábbiakban közöljük:

Az *Aradi Közlöny*-nek az a híre, mintha a pénzügyminiszter egy főhercegnő befolyása folytán adta volna meg a különlegességi-traffic engedélyt *Blancz* honvéd vezérhadbiztos árváinak, teljesen alaptalan kohanmány. A pénzügyminiszter ezen engedély megadásánál is csak az 1881. év óta fennálló ama rendelkezést vette

figyelembe, amely az elhunyt érdemes állami hivatalnokok árvái részére elsőbbséget, sőt különösebb tekinteteket is rendel. Egyébként is éppen a mai pénzügyi kormányzat a traffic engedélyek körül meghonosított azon intézkedésével, hogy a trafficengedélyeket ezentúl alérletbe adni nem szabad, kiküszöbölni akarja az e téren jelentkező visszaéléseket. Teljesen megdől tehát az említett lapnak minden olyan feltevése, amely a mai pénzügyi kormányzatot a nyilvánosság előtt ferde színben akarná fel tüntetni, mert éppen ellenkezőleg, ugy ez alkalommal, mint általában is, a pénzügyminiszter intézkedéseinek korrektsége nyilvánvaló.

— **Víz! Víz!** A külvárosi lakosok kérényt nyújtottak be a városhoz, hogy a közös vízvezetési kutak számát szaporítsa meg. A városi tanács mai ülésén foglalkozott a kérénynyel, de érdemleges határozatot még nem hozott, mert a város ugyanis megváltja a vízvezetékét és akkor kiterjeszti a vízvezeték csatorna-hálózatát.

— **Ifjusági gyorsíróverseny Aradon.** A főgimnázium, reál és kereskedelmi iskola gyorsíró növendékei számára holnap, vasárnap délelőtt fél tíz órakor gyorsíró versenyt rendeznek a kurzusok tanarai. A verseny három fokban fog állani (percenként 50, 100 illetve 150 szótag.) A bírálat alapjául a stenogrammnak közönséges írásba való áttétele fog szolgálni s a győzések tiszteletdíjat, a relative legjobb pályázatok beadói pedig dicséret oklevelet nyernek. A versenyen, melyet a Lyceum rajztermében fognak megtartani, nem pályázó vendégek is megjelenhetnek. A verseny kedvező siker esetében ezentúl minden évben meg fog ismételődni.

— **Az özvegy kecske.** A gyermekek felvilágosításának vitatkozói válaszszerk meg, hogy melyik tábor mellett szól a következő eset: Egy földbirtokos leánya tavaly egy szép fehérszörű kecskét kapott. Ősszel, mikor a család a városba költözött, nagy szomorúsággal hagyta oda a kis gyerek a kézből evő, selymes szörű kecskét. Most aztán, a tavasszal, hogy megint kiköltöztek, első gondja volt a kis leánynak, hogy a parkba menjen s a kecskelakot felkeresse. A mamája is velement s az uton, a majoros előző információja alapján, örömhirt ujságot: a kecskének kis gidája van. Nagyon megörült a kis leány:

— Nagyszerű, akkor most már — három kecském van.

— Három? Hát nem tudsz számolni? A „Sári” meg a kis gida, az csak kettő.

A kis leány nagyon ravaszul néz maga elé egy pillanatig, aztán rázza a fejét:

— Az nem lehet. Hát a papája?

Most nagy hallgatás van. Senkise szól egy szót sem. Aztán odamegy a kecskéhez. Aztán megint visszafordul:

— De hát hogy lehet ez!

Az édesanyja végre megoldja a kérdést, ügyes átmenettel a felvilágosítás és a fel nem világosítás közt. Halkan szól:

— *Özvegy.*

— **Megjutalmazott aradmegyei tanító.** A közoktatásügyi miniszter Hermann Gyula galsai (Aradmegye) róm. kath. tanítónak a magyar nyelv sikeres oktatása és terjesztése körül tanúsított kitünő szorgalmának elismeréséül egy száz korona jutalomdíjat utalványozott. Hermann Gyulát erről *Varjassy* Árpád kir. tanfelügyelő mai napon egy megleghangu átiratban értesítette.

— **Amazónok harca.** Megírtuk annak idején, hogy *Schoór* Aurélia utcai leány revolverrel megfenyegette *Lippe* Fanny nevű kartársnőjét, mert ez nem akart lemondani szeretőjéről Aurélia javára. *Lippe* Fanny azonban nem ijedt meg a revolvertől, hanem arcul ütötte riválisát. Az ügyet ma tárgyalta az aradi járásbírószágon *Zih* József albiró és *Schoór* Auréliát öt napi fogházra, *Lippe* Fannyt tíz korona pénzbírságra ítélte. *Lippe* Fanny azonban so-

kalta a pénzbírságot és felebezett, míg *Schoór* Aurélia azonnal megkezdte büntetését.

— **Az aradi szocialisták és az osztrák választások.** Az aradi szocialdemokrata-párt ma bejelentette a kapitányi hivatalnak, hogy holnap délután három órakor az Attila-téren népgyűlést tart. *Green* Nándor tb. főkapitány megadta az engedélyt a népgyűlés megtartására. A népgyűlés egyedüli tárgya ez: Az ausztriai választások és a magyar parlament. A népgyűlés szónokai *Strengár-Demján* Száva és *Pelcaéder* Ágoston, a budapesti központ kiküldöttje.

— **A Tököli-tér vilámvilágítást kap.** A Tököli-téri lakosok kérényt nyújtottuk be a városhoz és ebben arra kérték a várost, hogy tekintettel a Tököli-tér rendezésére gondoskodjék megfelelő világvilágításról is, mert a mostani világvilágítás nem megfelelő. A városi tanács mai ülésén foglalkozott a kérénynyel és elhatározta, hogy a Tököli-teret vilámvilágítással látja el. A tanács megbizta a mérnöki hivatalt, hogy készítsen költségvetést a Tököli-ternek vilámvilágítással való ellátásáról.

— **Új jogtudor.** *Babescu* Emil nagyváradi kir. törvényszéki jeggyakornok, *Babescu* Gyula aradi kir. ny. irodatiszt fia, tegnap a kolozsvári egyetemen doktorra avatott fel.

— **Hegyközségi gyűlés Világoson.** Világos hegyközség május hó 26-án délelőtt nyolc órakor a szőlősgazdákra nézve igen fontos ügyben gyűlést tart, melyre a szőlőbirtokosokat ezuten is meghívja a hegybíró.

— **Hangjegyszedés és nyomást** bármely kivitelben a legolcsóbb ár mellett elfogad elkészítésre az aradi gör. kel. püspöki nyomda Arad, Batthyányi-utca 2. 1457

— **Szivásvy István,** kárpitos és díszítő, *Weitzer*-János-utca 19. szám alatt elvállal ebben a szakmában a legszebb és legdíszebb kivittel munkákat, gyorsan és jutányos árak mellett. 421

— **Csak jó áru kapható** *Hegedüs* Gyula kefe, pipere, illatszerek és fodrászkellékek kereskedésében, Aradon, *Andrássy*-tér 15. Nagy választék valódi angol tenniszverők, tenniszlapda, football, gummi-lapda, utazó kosarak, francia és angol illatszerekben. 1259

— **Praeservatív ideális** legjobb minőségben *Vojtek* és *Weiszna*. 201

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

SPORT.

+ **Amatőrök kirándulása.** Az aradi Fotóklub holnap, vasárnap délután fényképfelvétel céljából kirándulást rendez a Csála erdőbe. Gyülekezés d. u. 2 órakor az egyesületi gazdánál, Batthyány-utca 35.

+ **Urnapi football-mérkőzés.** A pünkösdi labdarugó match után ismét kiváló érdekességű football mérkőzésben lesz része Arad sport iránt érdeklődő közönségének. A budapesti labdarugók szereplése után ez alkalommal Szabadka legelőkelőbb s a délvidéknek egyszerű mint egyik legerősebb csapata, a Bácska-Szabadkai Atlétikai Klub mérkőzik az aradi Atlétikai Klub jó formában levő csapatával. Az érdekes mérkőzést f. hó 30-án, Urnapján tartják meg az Atlétikai Klub *Török* Gábor utcai sporttelepén. Jegyek már előreválthatók a klub titkáránál (Polgári fiúiskola.)

+ **Aradi egyesületek football-mérkőzése.** Két helybeli sportegyesület: a „*Meteor*” és a *postatisztviselők sportegylete* állítja holnap szembe csapatát, hogy bemutassák céltudatos működésük eredményét. Érdekesé teszi emellett a mérkőzést azon körülmény, hogy mindkét fél erősebbnek érzi magát a football játékban, amiből következtenni lehet arra, hogy mindkét csapat szép, erős játékot fog kifejteni, részint, hogy a sportkörök kedvező véleményét kiérdemeljék, részint, hogy a győzelmet mindenik a maga részére biztosítsa. A mérkőzés eredménye különben teljesen nyílt, mert a két csapat szabályos mérkőzésen még nem állott szemben egymással. A mérkőzés az Aradi Atlétikai Klub *Török* Gábor-utcai sporttelepén lesz és kezdődik pont 4 órakor.

Elismert legjobb szabásu ingblusok, vászonruhák és aljak RADÓ GYULA cégnél.

785

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Engedje meg, hogy b. lapjához forduljunk felszólalásunkkal, melyre a városban most általánosan elterjedő fásítás készletet.

Van a városnak egy kis kertszerű helye a Kelemen téren, teljesen elhanyagolt állapotban. Ennek a rendben tartása oly kevés költséggel járna, hogy azért azt a bizonyos 72% pótdót nem kéne felemelni egy fillérrel sem. Azonban a város intéző körei úgy látszik, az új fásítás mellett elfeledik a már meglévő régi üdülőhelyek gondozását.

Nem minden városrész lakóinak gyermekei mehetnek a jól gondozott Baross-parkba, így a Kelemen-tér és a szomszédos-utcák lakóinak gyermekei itt töltenék ebben az elhanyagolt kertben a szabadidejüket, sokszor felnőttek, vagy szülők kíséretében, *de nem lévén pad, ahová leüljenek*, az üdülés és pihenés helyett az álldogálás fáradtságának vannak kitéve és így, ha tehetik, elkerülik ennek a kis parknak a felkeresését.

Ha jól tudjuk, van a városnak elég padja, hiszen a Teleky-utca elágazásánál csak most létesített kis kertbe már jutott is ilyen.

Csak ezt a helyet felelték el, vagy talán ez nem is tartozik a városhoz? Vagy csak az adóalanyok vannak innen számon tartva?

Nem nagy igénye van ennek a városrésznek; egy *kis gondozást* és néhány *pad* felállítását kerjük a város intézőköreitől, a Kelemen-téri park számára.

A környékben lakó polgárok gyermekeinek egészsége és üdülése van olyan fontos, mint az új fásítás, mely igen üdvös dolog. Az itteni utcák locsolására is felfogjuk hívni legközelebb az illetékes körök figyelmét.

Arad, 1907. május 24.

Teljes tisztelettel

Több környékbeli lakos.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Selyem János ügye ja törvényszéken. Április 2-ikán éppen akkor csipte fülön az immár fogalommal fejlődött Selyem Jánost a Baross parkban a rendőrség, a mikor három kis lány előtt végzett erkölcsösnek egyáltalában nem mondható mutatványokat. A büntető járásbírószág ezért a kis közszemérem elleni vétségért 40 korona fő és 10 korona mellék-büntetésre ítélte a perverz hajlamu embert, a ki felebbezett a szigorú ítélet ellen. Ma tárgyalta az aradi törvényszék, mint felebbviteli bíróság ezt az ügyet, s helybenhagyta az első bíróság ítéletét.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 25.

Hiába várták az esőt, folytatólagosan nem kapták meg azok, akik még úgy vélik, hogy bőséges csapadék esetén sokat javulhatnak a vetések.

A gabonaüzlet menetében lényeges változás nem mutatkozik. Az irányzat inkább szilárd mint lanya.

Alapjában véve a bizonytalanság jegyében áll az üzlet s aratás utáni is lesz.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 25.

Amerika 1/8 olcsóbb. Üzletellen. Változatlan árak. Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza októberre	10.50—10.51	10.46—10.47
Zab októberre	7.18—7.19	7.04—7.09
Rozs októberre	8.78—8.79	8.76—8.77
Uj tengeri	6.20—6.21	6.09—6.10

Zárlat 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény	659.80
Magyar hitelrészvény	761.50
Oestrák-magyar államvasuti részvény	678.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 25. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közep páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 139—141 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 141—143 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 142—144 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertésleltetés: Május 22 napján volt készlet 30,712 darab, május 23. napján főlhajtatott 125 darab, május 23. napján elszállított 48 darab, május 24. napjára maradt készletben 30,788 darab. A hízott sertésüzlet irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Május 25. —

Fehér Kereszt szálloda. Fildan Aurél jegyző és családja Gorbed. — Major Gyula jegyző és neje Körösbánya. — Török Lajos dr. ügyvéd Budapest. — Terényi Sándor mérnök Budapest. — Nádas György birtokos és családja Medgyes. — Hegyi István és neje Földvár. — Katona Béla állami hivatalnok Temesvár. — Jó Antalné és leányai Nagybecskerek. — Égető József hivatalnok és családja Miskolc. — Hidvégi Imre tisztviselő Tiszaszentmiklós. — Kertész Gáborné hivatalnok és leányai Kolozsvár. — Tarján Dezső tisztviselő Brassó. — Pap Károly gazdálkodó Makó. — Fábian Pé-

terné és leánya Pécs. — Sebők Aladár bankhivatalnok Karánsebes. — Maurer Béla bérlő Kassa. — Huszár Hugó gyógyszerész Szeged. — Kalmár Gyula főkönyvelő Székesfehérvár. — Varga Józsefné és leánya Nyitra. — Vágó Lajos nagybérlő Szabadka. — Lantos József kereskedő Kanizsa. — Szőlősi Gábor magánhivatalnok Ujvidék. — Lévai Sándor bankhivatalnok Miskolc. — Benkó Gyula kereskedő Szabadka. — Ferber Ignác kereskedő Szabadka. — Bárány Ferencné Vác. — Angyal Miklós és családja Nagykáta. — Bokor Károly hivatalnok Zimony. — Feldbauer Adolf szállító Debrecen. — Horváth Márton igazgató Fehértemplom. — Kovács Kálmán igazgató Brassó. — Gál Bertalan utazó Budapest. — Kolisch Emil utazó Budapest. — Benkó Sándor utazó Budapest. — Boda L. Pál utazó Budapest. — Müller Iván utazó Budapest. — Veisz Sándor utazó Budapest. — Langfeld Izidor utazó Budapest. — Kerekes Vilmos utazó Budapest. — Müller Rikárd utazó Bécs. — Vágner Mór utazó Bécs. — Fodor Henrik utazó Bécs. — Strasser Sándor utazó Bécs. — Máj Jenő utazó Bécs. — Sugár Do só utazó Debrecen. — Friedman Tivadar utazó Nagyvárad. — Fischer Károly utazó Nagyvárad.

Központi szálloda. Goró Ferenc kir. tanfelügyelő Déva. — Hartenstein Jenő fakereskedő Budapest. — Andrassy Béla kereskedő Budapest. — Rappoport Miksa fakereskedő Brody. — Kolban Zsiga kereskedő Budapest. — Rosenfeld Rikárd mérnök Szeged. — Phülp Gyula birtokos Nagypécel. — Gyurkovics Ilona kereskedő Bród. — Trutner Artur kereskedő Bécs. — Herman Mór kereskedő Budapest. — Haneker István főhadnagy Máriaradna. — Kövesdi Sándor kereskedő Budapest. — Goldstein Adolf kereskedő Budapest. — Herzl Bernát igazgató Budapest. — Csulay Lajos vármegyei főjegyző Déva. — Ackerman Péter kereskedő Nagyenyed. — Krachlun Ferenc kereskedő Zombolya. — Löwy Oszkár kereskedő Elzász. — Transznansky Ágost tisztartó Makó. — Wittenberger Antal kanonok Temesvár. — Somos Jenő főkönyvelő Munkács. — Rossman Rikárd mérnök Bécs.

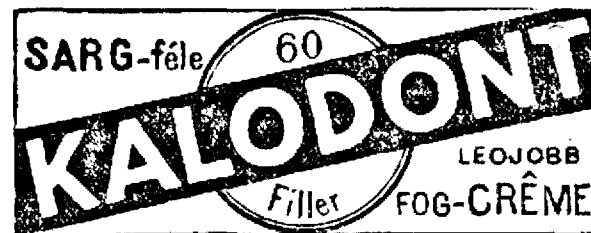
Nyári színház.

Vasárnap, 1907. évi május hó 26-án:

„THE OLYMPIA“
mozgófénykép színház előadása.

A délutáni előadás kezdete 3 1/2 órakor.

Az esteli előadás kezdete 8 órakor.

3996

A májusi
költözködésre
ajánlunk:

Légszesz és
villany-csillárok,
petroleum-lámpákat.
Átalakításokat villanyra, gázra.

Valódi
fűer és benold-gáz
égőhálókat.
Villamos izzótesteket.

Üveg és porcellán,
mosdó és egyéb
készleteket. — Va-
lódi nikkel főző-
és diszedényeket.

a legnagyobb választékban és
legolcsóbban 224
Gebhart Testvéreknél
ARADON,
Andrassy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)
Városi és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készíltetések után 3% pénztárengedményt nyújtunk.

Harisnyák, Matróz-ingek, Gyermek-lábttyük (Sockerl),

394 elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen szabott árak mellett

Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. 3 szó: „Bársony, Harisnya, Szabadság-tér.“

**A következő
ujdonságok
érkeztek**
KERPEL IZSÓ
**80,000 kötetes
kölcsonkönyvtárába:**

Müller: Az én módszerem, Pekár: Vitézi románok, Jászi: Új Magyarország, Dr. Bozóky Római világ, Hankó: Universum II., Faber: A keresztény-szocializmus, Alexander B.: Az olvasókönyvről, Szelényi: A filozofia alapvonalai, Fogazzaro: A Szent, Reim: Nevető történetek, Wilde O.: Salome, Mikszáth: Világit este a Szentjánosbogár, Lengyel L.: Egy leány, Heltai: Nyári kege, Ouida: A pap vetke, Albisy: A mi kisasszonyunk, Kevill Daires: Az érdekes özvegy, Mariman: Kidar sátrai alatt, Mocsány: Végzetes levél, Mikszáth: Kavicsok, Darwin: A fajok eredete, Gabányi: Öt év Mandzsuriában, Molnár F.: Az ördög, B. Balogh B. Dai Nipon.

Németben: Dunker: Ein Leutnant verloren, Schobert: Kreuzdorn, Boy-Ed: Ich, Herzog: Das Familienbuch, Memoiren: Einer Verführten, May K.: Am Stillen Ozean, In den Schluchten des Balkan, Im Lande des Mahdi, Herzog: Die Wiskottens, Westkirch: Loreley, Heyse: Crone Staudlin, Wothe: Firmenglanz, Klink: Adam Eggens Schuld, Hauptman: Gigantomachie, Ganghofer: Die Martin-klaus, Ganghofer: Das Gotteslehen, Reuter: Wunderliche Liebe, Schobert: Schwüle Stunden, Gejerstam: Frauenmacht, Wasner: Ein Klein-stadt-roman, Szepanski: Die Hofdame, Ukküll: Im Weiterschreiten, továbbá francia és angol ujdonságok.

Kölesöndij havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenként fizetve 8 fillér.

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

**A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép
ujdonságok érkeztek!**

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill.,
vagy füzetenként 14 fill.

Beleznay: Költözik a daru madár, Heidelberg: Dal a kis kadetról, Benedict: Katrinchen, Wagner: Tiroler Holzhackerbuabn, Reinhardt: Sorgenfrei Fall: O kleiner Chauffeur, Holländer: Der Teufel lacht dazu! Huber: Szívöl a szívnek, Dal a szív beszéde, St. Nervey: A faj-angol, Jónás a viziló, Puccini: Madama Butterfly, Pehm: Rodl-Heil, Böhm: Mädl gibt acht! Grosz A.: Jiu-Jitsu, Morena: Telefunkon, Hintsch: Trink ma noch a Flascherl, Legujabbak: Lehár: A modern Mitiszláv.

**Antiquár könyvek
legnagyobb raktára.**

Igen olcsó árak.

Írógépkellékek. Könyvtárak és egyes könyvek vétele, könyvtárak berendezése.

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-kereskedése Aradon.

274

Telefon 883. sz.

Több 100 orvos

véleménye szerint legkiválóbb szer

Tog-, száj- és garat ápolásra

Dr. DEMBITZ **ASEPTOL** szájviz-pasztil-fogorvos

Aseptol szájviz-pasztilák 1 doboz 2 kor. fogpor 50 fillér. Kaphatók gyógyszertárakban, drogeriákban és Hiltzertárakban.

Központi főraktár: Dr. Dembitz „Fog- és szájápoló-szeret laboratoriuma” Budapest, Kerepesi-ut 10. Aradon: Földes Kelemen gyógyszertárban. 3956 Orvosi vélemények minden dobozhoz mellékelve.

Aseptol-szájviz-pasztilák pohár vízbe doboz szám-Émagguktól oldódnak; antiszeptikus, adstringens, desodoráló hatásúknál fogva a fogak romlását gátolják, a fogakat és a foghúst edzik, a száj kellemetlen szagát megszüntetik, a szájat illatosítják, a garatot edzik. Torokbajok ellen a legkiválóbb óvszer. Tuberkulózis és más fertőző betegségeknél a betegségeknek a száj-Én át való terjedését gátolják és a környezetet védik. Prophylacticus hatása gyermekek t rokbántal márt illézőleg orvosilag elismerve.

„ASEPTOL” fogpor közömbösíti a fog-Én kép-Ézde ártalmas savakat, gátolja a fogkő képződését; for Éleni és edzi a fog-Ékát és foghúst viaszszerezzi a fogak eredeti szí-Énét és fényét. 3955

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Miután a f. é. május 23-an és 25-én megtartott XX. osztálysorsjáték I. osztályának húzására számos ügyfelem az utolsó napokban sorsjegyekhez már nem jutott, — bátorkodom a t. vásárló közönséget értesíteni, hogy a

f. évi június 18., 19. és 20-án tartandó

II. húzásra,

ismét nagy sorsjegykészlettel rendelkezem és bármely igényeknek mindenkor megfelelelhetnek.

A sorsjegyek eredeti árai a következők:

Vételsorsjegyek, melyek az első osztályra még nem voltak a vevő birtokában:	Megújítási sorsjegyek, melyek tulajdonosai az első osztályban már játszottak:
$\frac{1}{1}$ sorsjegy 32 korona	$\frac{1}{1}$ sorsjegy 20 korona
$\frac{1}{2}$ " 16 "	$\frac{1}{2}$ " 10 "
$\frac{1}{4}$ " 8 "	$\frac{1}{4}$ " 5 "
$\frac{1}{8}$ " 4 "	$\frac{1}{8}$ " 2.50 "

1903. július 15-én

eszközölt húzás alkalmával az általam eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905 évi április hó 15-én eszközölt húzás alkalmával az általam eladott

36053 szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt húzás alkalmával az általam eladott

99354 szám tizezer,

míg 1907. április 4-én ugyanezen szám **kétezer** koronát nyertek. Ezeken kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

Walfisch Armin

bank és váltó-üzlete Aradon.

Alapított 1875. évben. 1244

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Helybéli és megyei telefonszám 129.

**A KIS KERESZT
söröző megnyitása.**

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy a „Fehér Kereszt-szálloda” Deák Ferenc utcai részén új söröző helyiséget, az utcáról közvetlen bejárattal nyitottam.

Hol az Első Magyar Részvénytársaság kőbányai

Udvari sörét

poharanként 16 fillér és korsónként 24 fillérel, mindenkor friss csapolással mérem ki.

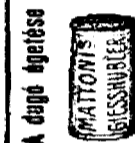
Berendeztem a házhoz szállításra 2, 4 és 6 literes családi korsókat, mit minden rendelésnél külön díjazás nélkül, házhoz szállítok.

Miért is a n. é. közönség szives pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Braun Gusztáv,
szállodás.

Évszázadok óta ismert

segítő gyógyító tényező
Karlsbad, Marienbad,
Franzensbad stb.
kuráknál; mindig
tényesen bevált.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK**

hivatalos rovata.

**A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.**

Hivatalos órák:

Délelőtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—8 óráig. — Tagok ugy a vidékről, min: helybeliek, naponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válasszalégy küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1907. május 18-án.

ÜRESEDESBEN LEVO ALLASOK:

Vidéki bornagykereskedő cég részére fiatal könyvelő, magyar-német levelező kerestetik.

Vidéki divatáru üzlet részére fiatal szakmabeli segéd kerestetik.

Vidéki város-örkba, rőtös-áru üzletbe segédek kerestetnek.

Vidékre több a német és román nyelvben jártas fiatalabb vaskereskedő segédet.

Vidéki kisebb városba kézműlára segédet, aki a román nyelvben jártas.

Több vidéki vas- és fűszerüzlet részére a román nyelvben jártas segédet.

Vidéki rövidáru üzlet részére a román vagy tót nyelvben jártas segédet.

Több vidéki kézműlára-üzlet részére románul tudó segédet, szerény igényekkel.

ALLÁST KERESOK:

Irodai teendőkbén jártas egyén a délutáni órákon bármely állást szerény feltételek mellett elvállal.

Kereskedelmi akadémiát végzett fiatal ember, ki a könyvvitel és levelezésben jártas, nagyobb cégeknél alkalmazva volt, állást keres.

Nyugdíjazott állami tisztviselő egy-két órai délutáni foglalkozásra irodai alkalmazást keres.

Mérlegképes könyvelő és magyar-német levelező aki elsőrendű cégeknél és önállóan is működött.

Raktárnoknak vagy egyéb irodai alkalmazásra nős jóltársu alkalmazott.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.**

Klein Sándor, **Keppich Zsigmond,**
titkár. 492 elnök

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen megszüntetve nincsenek, mindazonáltal igen tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fütőkészén,

Porosz Salon-készén,

Porosz Légszesz Pírszén

és Porosz Dió-Pírszénben

Legjobb minőségekben

jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos, jól kiégetett

Bükfa - szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Jakaréktűzhelyben ajánljuk a kőszéntüzeletést. Számos előnyök s jelentékenyen

olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítást saját kocsiainkkal, a miniszteri és főkapitányi rendeletnek megfelelően **plomházott zsákokban** eszközöljük.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedés szénesztálya.

Telefon 139. sz.

A Liniment Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régóta bizonyított házi szer, mely már több mint 37 év óta legjobban fájdalomcsillapító szernek bizonyult készvényénél, száznál is meghúzóseknél, bedorzásokképpen használva.

Figyelmeztetés. Bőrányalásokat miatt bőrvizsgálatkor óvatosak legyünk és csak olyan ügyet fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjelzővel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K.1.40 és K.2.- és érvényes minden gyógyszerárban kapható. — **Főraktár:** Török József gyógyszeráránál, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”

Prágában, Elisabethstrasse 5. nos. Mindennap készletben.

283

Dr. med. Velicsek-féle Sanatórium.

NÉMET - BOGSÁN (Kraszó-Szörény megye.)

Beutakadás és Pensió. 3936 Prospektus ingyen. kurák.

Hazánk egyik legszebb és legkisebb vidékén, a Vojtek-N.-Bogsáni vasút végállomása. — Kitünő, üde, pormentes levegő, szélcsend, lég-, nap-, Vizmasszage Gymnastika-és Diaeta

3936

THIERRY BALZSAM

a zöld apáca védjeggyel. Tő. v. védve. Régi hírű, felülmúlhatatlan, emésztési zavarok, köhika, katarrhus, mellfájás, influenza, különösen kezdődő tüdővész stb. ellen. 12 kis, vagy 6 duplacseveg, vagy 1 nagy speciális üveg, szab. árával 5 kor

THIERRY CENTIFOLIA KENŐCSE

általános mint Non plus ultra ismerve minden régi bármily sebgyulladás sértés, gyűlés és dagasztás ellen, megkezelésként a vérmérgezést operációkat többnyire teljesen gyógyítja. 2 tucatnyi üveg, 3 3/4 Sztokholmi készpénzért vagy utánvétellel

THIERRY A. gyógyszer. PRAGMATA

Rocitach-Sanatórium me 111.

Raktár Budapest-on Török József és L. Szege Leo és Gy. Lugoson Vértesi L.-nél

ÓVÁS! Egyedül valódi, törvényesen védett balzsamom vételeitől rendeléstől s különösen ismét eladásától. A büntető törvény 23 és 25 §-ai szerint mindenki, aki nem az én gyógyszeráramból eredő, tehát más, mint az egyedül valódi zöld apácavédjeggyel törv. védett Thierry-balzsamot rendel, vasatol, különösen árusít, büntetőbírói kiméletlen üldözésnek és 4000 K-ig, vagy 1 évig terjedő fogházbüntetésnek van kitéve. Ugyanígy a vásárló orvosi módokon kizár, más nevű pótlóknak megadását, s az árusítás, melynek csak a közönség közkegyesítője a **Lozsonk** forgalomban, ugyanily büntetésre vonnak maguk után

Raktárak Aradon: G. Földes Kelemen és Hajós Árpád urak gyógyszeráráiban. 3966

A Bór- és Lithion-tartalmú Salvatorforrás

kitünő sikerrel használják vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvényénél, a cukorbetegségnek, az emésztési és ideg-zési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tiszta!

Kapható drágyavízkereskedésekben vagy a Szinye-Lipőci Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolftrakpart 6.

1108

1888 óta forgalomban.

Berger-féle gyógy-kátrány-szappan.

mindennemű bőrkütegek

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

Berger-féle borax-szappan.

Raktár Aradon: Gutori Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozonyay Mátyás gyógyszeráraknál. Völtek és Weisz drogueriarájában és kapható az összes hazai gyógyszerárakban. 845

Uj! Uj!

Folyadék

Somatose

1019 II kiváló

étvágygerjesztő és idegedző

erősítő szer

bármely gyengeség ellen.

Kapható a gyógyszerárakban és drogueriarájában.

Benoid-gáz a legolcsóbb világitás

kastélyok villák, uradalmak, sanatóriumok, kórházak, hotelek, vendéglők, gyárak, laboratóriumok, állomások, kaszárnyák templomok, iskolák, kőszégek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem acetylen! Robbanás veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kitüntetés. Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad:

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskaí-út 13/14.

Telefonszám: 561. Költségvetés ingyen, minden kötelezettség nélkül. Telefonszám: 561.

A Boholti és M.-Solymosi közkedvelt ásványvizeink

egész friss töltésben

Dónáth Simon,

Hal-tér 1. szám főraktárosunknál és minden fűszerüzletben kapható.

1/2, 1 és 2 literes palackokban ára üveg cserénél:

1/2	1	2	liter	
10	20	30	fillér.	1186

A m.-solymosi és boholti források kezelősége, Déva. Telephon sz. 524.

Ujmann felszerelt árulház

Masztig P. és Társasa Aradon,

Andrássy-tér 22. szám

Vászon, selyem és divatszövetek nagy raktára.

Nyári menetrend.

Hrvénes 1907. évi május hó 1-től.

Arad-Budapest.

Állomások	Arad-Budapest.		
	Szv. I.-III.	Gyv. I. II.	Tsz. I.-III.
Arad ind.	5:08	8:18	11:25
Sofronya	5:38	8:36	11:41
Kurtics	5:58	8:56	11:55
Lőkősháza	6:18	9:16	12:10
Bánhidi major	6:38	9:36	12:18
Országot	6:58	9:56	12:26
Kétegyháza	7:18	10:16	12:34
Kigyós	7:38	10:36	12:47
Békes-Csaba	7:58	10:56	12:59
Békes-Pöldvár	8:18	11:16	13:11
Mezőberény	8:38	11:36	13:20
Gyoma	8:58	11:56	13:28
Mezőtar	9:18	12:16	13:36
Pusztá-Pó	9:38	12:36	13:44
Pusztá-Tenyő	9:58	12:56	13:52
Szajel	10:18	13:16	14:00
Szolnok	10:38	13:36	14:08
Ujzásás	10:58	13:56	14:16
Tápió-Györgye	11:18	14:16	14:24
Tápió-Szele	11:38	14:36	14:32
Nagy-Káta	11:58	14:56	14:40
Tápió-Szeceő	12:18	15:16	14:48
Süly-Sáp	12:38	15:36	14:56
Mende	12:58	15:56	15:04
Gyómró	13:18	16:16	15:12
Maglód	13:38	16:36	15:20
Rákos	13:58	16:56	15:28
Kőbánya fel. p. u.	14:18	17:16	15:36
Budapest k. p. u. ért.	14:25	17:24	15:44

Budapest-Arad.

Állomások	Budapest-Arad.		
	Tsz. I.-III.	Gyv. I. II.	Szv. I.-III.
Budapest k.p.u. ind.	7:25	9:00	12:29
Kőbánya felső p. u.	7:31	9:10	12:36
Rákos	7:41	9:20	12:43
Maglód	7:51	9:30	12:50
Gyómró	8:01	9:40	12:57
Mende	8:11	9:50	13:04
Süly-Sáp	8:21	10:00	13:11
Tápió-Szeceő	8:31	10:10	13:18
Nagy-Káta	8:41	10:20	13:25
Tápió-Szele	8:51	10:30	13:32
Tápió-Györgye	9:01	10:40	13:39
Ujzásás	9:11	10:50	13:46
Szolnok	9:21	11:00	13:53
Szajel	9:31	11:10	14:00
Pusztá-Tenyő	9:41	11:20	14:07
Pusztá-Pó	9:51	11:30	14:14
Mezőtar	10:01	11:40	14:21
Gyoma	10:11	11:50	14:28
Mezőberény	10:21	12:00	14:35
Békes-Pöldvár	10:31	12:10	14:42
Békes-Csaba	10:41	12:20	14:49
Kigyós	10:51	12:30	14:56
Kétegyháza	11:01	12:40	15:03
Országot	11:11	12:50	15:10
Bánhidi major	11:21	13:00	15:17
Lőkősháza	11:31	13:10	15:24
Kurtics	11:41	13:20	15:31
Sofronya	11:51	13:30	15:38
Arad ért.	12:01	13:40	15:45

Arad-Tóvis.

Állomások	Arad-Tóvis.		
	Tsz. I.-III.	Gyv. I. II.	Szv. I.-III.
Arad ind.	10:15	12:22	2:30
Glogovác	10:33	12:40	2:44
Mondorlak	10:43	12:50	2:53
Gyórk-Ménos	11:10	13:18	3:13
O-Paulis	11:19	13:27	3:20
Paulis	11:31	13:39	3:33
Baraczká	11:38	13:46	3:39
M.-Radna	11:50	13:58	3:49
Milova-Odvos	12:57	15:05	4:59
Konop			5:09
Berzova			5:24
Soborsin	1:50		5:40
Zám	2:09		6:08
Mar.-Illye	2:32		6:35
Déva	2:56		7:02
Piski	3:07		7:13
Szászváros	3:14		7:20
Alvincz	3:32		7:38
Alvincz	4:01		8:07
Gy.-lehért.	4:16		8:22
Tóvis	4:27		8:33

Tóvis-Arad.

Állomások	Tóvis-Arad.		
	Szv. I.-III.	Gyv. I. II.	Tsz. I.-III.
Tóvis ind.	8:33	8:55	10:18
Gy.-lehért.	8:55	9:25	10:47
Alvincz	9:25	9:55	11:16
Szászváros	9:55	10:25	11:46
Piski	10:25	10:55	12:16
Déva	10:55	11:25	12:46
M.-Illye	11:25	11:55	13:16
Zám	11:55	12:25	13:46
Soborsin	12:25	12:55	14:16
Berzova	12:55	13:25	14:46
Konop	13:25	13:55	15:16
Milova-Odv	13:55	14:25	15:46
M.-Radna	14:25	14:55	16:16
Baraczká	14:55	15:25	16:46
Paulis	15:25	15:55	17:16
O-Paulis	15:55	16:25	17:46
Gyórk-Ménos	16:25	16:55	18:16
Mondorlak	16:55	17:25	18:46
Hogovác	17:25	17:55	19:16
Arad	17:55	18:25	19:46

Arad-Temesvár-Józsefváros.

Állomások	Arad-Temesvár-Józsefváros.		
	Szv. I.-III.	Szv. I.-III.	Vv.
Arad ind.	6:15	12:17	5:00
Nj-Arad	6:25	12:28	5:21
Vémeth-Ságh	6:42	12:44	5:47
Vinga	6:55	12:56	6:14
Orczyfalva	7:08	1:07	6:41
Merczfalva	7:16	1:17	6:49
Szt.-András	7:27	1:28	7:00
Temesvár-Jv.	7:43	1:45	7:16

Temesvár-Józsefváros-Arad.	
Állomások	Vv.
Temesvár-Jv. ind.	8:25
Szt.-András	8:49
Merczfalva	9:07
Orczyfalva	9:22
Vinga	9:45
Nemeth Ságh	10:03
Uj Arad	10:27
Arad ért.	10:40

Telefon 551.

Elsimert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkezősön

ház és földirtokra a legmagasabb értékig törlesztési részletben való vissza-fizetésre kővetit

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

A nagyszabeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olosó árban eladó, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletés, Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lenkey utca 16., Lehel-utca 19. sz., Választó-utca 39. sz. földszintes házak és Uj-Mikakán a mótoros mentén 440. számú ház, mely 3-4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500 kor-ért törlesztésre eladó.

Uj fodrász-üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

Deák Ferencz-utca 1. szám

Vasszálló épületben, a volt U. sz. féle

fodrász-üzletet

megvettem 170

és nyomon berendeztem és kérem a nagyérdemű közönség becses támogatását.

Tisztelettel

Busch György,

fodrász.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legjobb kivitel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkancs vagy esztima** elkészítését elvállalom, azon reménnyel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

Hölgyek

figyelmébe!

Angol női ruhákat, kosztümöket a legdivatosabb kivitelben készít

Popovits Lila

női divatterme

Arad, Weitzer János-u. 2. (Minorita-palota.)

Felvétetnek szabászati és rajzoló tanításra növendékek, vidékiek teljes ellátással is. 733

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam,

a hol minden a szakmába illő műtéseket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1264

fogorvos.

Szent-László (Püspök) gyógyfürdő

Nagyvárad mellett, KERNÁTS JÁNOS, fürdőbőrlelő kezelése alatt.

Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél. kocsin 1/2 órai távolságon. Május-augusztus hónapokban naponta 12. vasárnap és ünnepeken 16 vonat közlekedik Nagyváraddal. A vasúti állomás a fürdőtelepen van.

Az európai hírt 41° C. meleg természetes hővíz javalva van: az ízületek és izmok eszes bántalmainál, idült s különösen savas ízületi loboknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvénynél és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különböző bőrbajoknál, vére női bajoknál; helyőleg: heveny és idült gyomorbántalmak, májbajok és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Nagy Ignác.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 1 kor. 20 f. és 6 kor. közötti váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hirlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, cukrászda, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő ócsárdombon. Az erdőben jó tekepálya és Lawn-Tennis.

Öt tükörfürdő és három kádforrás kivül márfürdők is vannak rendszeresítve. Fürdők 40 fillérről 1 kor. 20 fillérig. Elsőrendű, kitűnő állandó zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal.

Villany-világítás. A legszebb kirándulás és szórakozási hely. Konyha és vendéglő a bérli saját vezetése mellett. Prospektust kívánatra küld a fürdőkezelőség. 3983

Kovács Soma és Társa Aradon.

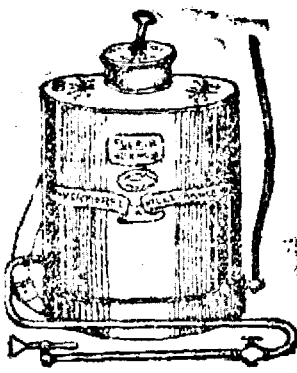
Mc. Cormick chicagói aratógépgyár egyedélarusítói.

A legelső és legnagyobb aratógépgyár az egész világon.

K ü h n e E.

mosoni mezőgazdasági gépgyár kizárólagos képviselője.

370

Vezmőrel permetezők eredeti francia, szőlészeti gépek.

Gőzgépek, műszaki áruk, szerszámok, malomszerek, pinczészeti eszközök gyári raktára.

Szivattyúk, kutak, tömlők.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönségnek becses tudomására adni, hogy az

Eetvös-utcában 17. szám alatt I. emeleten egy angol, francia női divattermet nyitottam,

hol elvállalok minden e szakmába vágó munkákat a leggyorsabban és legdiszesebb kivitelben, ugyszintén vidéki megrendeléseket is eszközök

Még midőn megjegyzem, hogy áraim a lehető legjutányosabbak, maradok magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva

Kiváló tisztelettel

Székely Henrik.

1013

Telefon sz. 370. Telefon sz. 370.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt

kerékpár, varrógép és Gramofon

raktárát. 1002

„Singer“, „Original Viktoria“, Central Bobbin varrógépek csatlósdi használatra és ipari célokra.

„Puch“, „Helical-Premier“ és „Preciosa“ kerékpárok jutányosan jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

Saját termésű kitűnő.

tisztán korelt

magyarádi és pecsenyejorok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palacsztokban kaphatók

Winter Adolf

Ugyvédnál 525

Aradon,

Deák Ferencz utca 40. sz. a.

A Vörösmarty-utca 3. számú

házban, a II. emeleten,

egy szép uri lakás

előnyös feltételek mellett

kiadó.

Bővebbet a házban 6 ajtó alatt. sz.

Uj kocsikat

1042

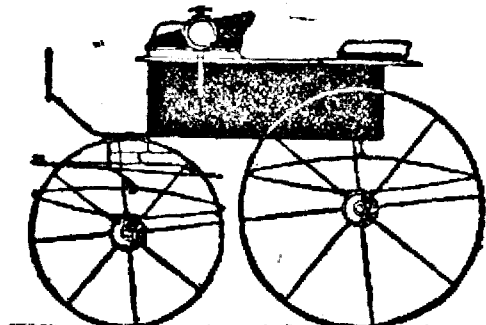
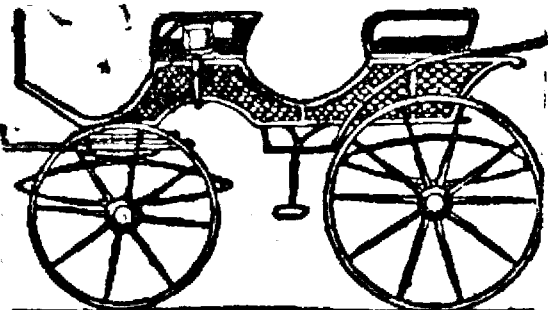
a legjobb kivitelben, valamint e szakmába vágó mindennemű javításokat a legjutányosabb arakért készít

Nádassy és Mészáros

kocsikészítők.

Arad, Boros Béni-tér 2. sz.

Kész kocsik raktáron kaphatók.

266—1907. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a közvágóhídi bélszáritó padlásának salak feltöltése és ennek beton burkolása iránt folyó évi Junius hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 873 kor. 84 fillér.

Bánatpénzül letendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen csak szóbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételét igazoló pénztári jegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1907. évi május hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k. aljegyző.

Kerestetik

egy mindenes

cseléd

azonnali belépésre.

Ajánlkozók Boczkó-utca 10 sz. alatt jelentkezzenek d. e. 9—11 óra között.

15042 - 1907.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszteriumnak rendelete nyomán ezenel közhírré tesszük, hogy a cs. és kir. közös hadseregbeli hadapród iskolákban az 1907—1908. tanév kezdetén magyar honos ifjak részére fentartott több egészen ingyenes állami alapítványi, magán alapítványi és tandíjfizetéses hely fog betöltetni.

A részletes pályázati feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők s a hadapród iskolák bővebb ismertetésére szolgáló „Tájékoztató” a honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójától díjmentesen kapható.

Arad sz. kir. város 1907. május hó 18-án.

A városi tanács.

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhaj

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.**Félre a plump parafatálpakkal!**

Ak arja a rövidebb lábat láthatatlanná tenni és ak ar Ön kifogástalanul járni? Ez esetben kérjen egy füzetkét Acker & Gerlach W. 159. Continental—Extension Mfg. Wien I., Dominikanerbastei 21.

cégtől, aki ezt ingyen és bérmentve küldi meg az érdeklődőknek.

Alapított
1860.

MÜNZI.

Állami táybeszélő
213.

kalap és uri-divat üzlete Arad.

A os. és kir. 33. gyalogezred tisztikarának szállítója.

Fehérnemű szükségletét legkedvezőbben nálam szerezheti be, mivel előbbi vétel, valamint nagyobb mérvű bevásárlásaim folytán a régi áraikon adhatom.

Ajánlatos versenycikkek!

Szines divat ing (redős mell)

(batiszt utánzat) darabja K. 3.30

Szines divat turista és utazó ing

(batiszt utánzat) darabja K. 3.30

Szines divat turista és utazó ing

(angol zephir) darabja K. 4.40

Szines rövid alsó nadrág

darabja K. 1.50, 2.—, 2.80

Fehérneműm a legeszelebb körü elterjedésnek örvendenek, a legesekélyebb próbavételnél is bárki meggyőződést szerezhet.

482

Végh István

kovács mester

ARAD, József főherceg-ut II. sz.

Van szerencsém a n. é. megrendelőim b. tudomására hozni, hogy

kovácsműhelyemet

Boros Béni-tér 3. sz. alatti házból József főherceg-ut II. szám alá áthelyeztem és azt a jelenkor igényeinek megfelelőleg megnagyobbítottam.

Kész kocsikat raktáron tartok, bármely kocsi alkatrészek vidékre pontosan készíttetnek.

Lóvasalás nagy figyelemmel eszközöltetik.

Becses partfogásáért a jövőben is esedezve vagyok kiváló tisztelettel

1452

Végh István, kovács mester.

Tégla, Cserép

legkedvezőbben kapható

Pollak Sándor

körkemenca téglagyárában

Mikalakán, a Radnai-ut végén.

A méteres vasút megálló helye.

Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.

Rendelések felvételnek Karolina-u. 7. sz. irodámban, vagy Maros-utcai lakásomon. A téglát vám és fuvarmentesen házhoz szállítom. — A gyárba saját új mű utam vezet. Nagy raktár saját gyártmányu hornyolt és kupola cserépekben, flaster-, kút- és facon-téglákban.

282—1907. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Török Gábor-utca végén létesítendő beton hid elkészítése iránt folyó évi Junius hó 10-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 6025 korona 11 fillér.

Bánatpénzül leteendő az ajánlati ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban a városi pénztárban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételére vonatkozó pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1907. évi május hó 21-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k. aljegyző.

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,

ARATÓGÉPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,

TELJES MALOMBERENDEZÉSEK STB STB

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK MEGYÉKÉRT KÖRÖK MELLÉ

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR-KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZETŐIGYÁRSÁGA, BUDAPEST

APRÓ HIRDETESEK.

„Salaczpark!”

Édes, drága Mindenem! Nehéz, nagyon nehéz elviselni távollétét. Gondolataim állandóan Magánál vannak, lelkem minden sóvárgása, szívem minden dobbanása magáé, ki éltem, bálványom, mindenem... Még nincs ok, hogy vasárnap úgy felkeressem. Erről miért nem írt? Bármely nap, bármikor megyek, ha mástól látatlanul magával egyedül találkozhatom és lehetek. Esedezem, irjon bőven, lehet-e, mikor és hol? S megyek. Levelét epedve várja, magát igaz szívből szerető, imádó, milliószor csókoló Rabszolgája. 1469

Egy jó forgalmu vendéglő

kerthelyiséggel, tekepályával és teljes berendezéssel együtt családi okok miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1464

Mégvételre kerestetik

egy jó karban levő boros vagy szeszes 700 literes hordó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1462

Ménesen

motoros megálló mellett 1 hold termő szőlő, 4 szobás modern lakházzal, minden felszereléssel eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1392

Kovaszinc községben

egy jó forgalmu szatocsüzet, dohányárudával egybekötve azonnal eladó. Ugyanott egy 412 □-os területű 1410 drb. termőtkével beültetett szőlő szintén eladó. Értekezhetni: Tóth Lajosnál, Kovaszinc. 1440

Tanulóul

felvétetnek jó házból való erkölcsös fiúk Matzki Kárely cukrászdájában. 1445

A főtéren

vagy közvetlen közelében keresek június 1-re világos, csinos butorzatu, tiszta hónapos utcai szobát. Sürgős ajánlatokat Garçon címre a kiadóhivatalba kérek.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetséges urak állandó alkalmazást kaphatnak egy könnyen eladható házi cikk eladására. Pénz-szedők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K. G. 100.” jellel a kiadóhivatalba kérek. 465

Perényi-utca 4.

és Orczy-utca 11. sz. ház kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Felvilágosítást nyújt Perényi-utca 4. szám alatt a háztulajdonos. 1826

Egy jó állapotban levő ebédlő kredenc, lehetőleg márványlappal, megvételre kerestetik. Eladó címe a kiadóhivatalba kérik.

100 darab vizsgalap

361

a legjobb minőségű papíron 90 fillér. Postaportó 100 drbra, ha a pénz előre küldetik 30 fillér. 5 klgrra 600 drb. megy. **Ingyen I. és Fia** könyvkereskedése Arad. Arad és Temesmegyei telefon 517.

Egy

10 év óta fennálló jó forgalmu mosóda betegség miatt olesón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1450

Egy teljesen új kerékpár

olesón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1387

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja, állást keres. Cim: B. M. Flórián-utca 4. sz.

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1253

Uri nő

ajánkozik házvezetőnőnek magányos urhoz, esetleg uri nőhöz társalkodónőnek. Beszél angolul, franciául és zongorázik is. Teleki-utca 2. sz. 1468

Okleveles tanítónő,

ki a német nyelvet is tökéletesen bírja, alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 1459

Eladó

használt, páncélozott 600 kg. súlyu Wertheim Cassa. Bildhauer Lajos, Orczy-utca. 1461

Egy két szobás

kényelmes utcai lakás, hozzátartozó mellék-helyiségekkel együtt Dezső-utca 1a. szám alatt augusztus 1-ére kiadó. Bővebbet ugyanott, vagy Borona-utca 46. az üzletben.

22 év óta fennálló

jó forgalmu szatocsüzet, trafik és italmérési engedéllyel eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1384

Pénztárnoknőnek,

vagy elárusítónőnek ajánkozik fiatal, intelligens hölgy. Cim a kiadóban. 1470

Kintő eladó.

Szt-László-utca 8. II. em. 1465

Páltenberg Ernő (Kertész-

utca) 6. számú ház, mely áll 4 szoba, konyha stb. mellék-helyiségekkel, eladó. 1467

+ Soványság +

szép, teljes te tformát kap világhírű erőporunk által. Arany éremmel kitüntetve Páris 1900, Hamburg 1901, Berlin 1903. 6-8 her alatt 30 font hízás. Ez aralmatlanságot kezesség. Orvosiilag ajánlv. Szigoruan reális — nem szélhámosság. Számos köszönőirat. Egy doboz használhat utasással 2 kor. 75 fill. Postautalvány vagy utánvétellel a portón kívül. Higienikus intézet. 1351

D. Franz Steiner & Co.,

Berlin 58., Königgrätzerstrasse 78. Budapestben kapható Török I. gyógytárban Király-u. 12.

Eladó

1417

1 gyönyörű Bernáthegyi telivér faj him kutya

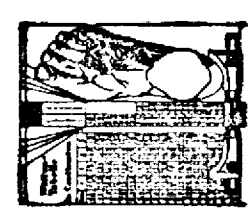

s egy teljesen új állapotban levő Juckker kocsijutányos áron.

Ritka szép

sárga faj tiszta Orpington tojás bármilyen mennyiségben helyszüke miatt eladó. Darabja 40 fillérért kapható. Czocher Jenő, Muszka.

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János

alsó-erdő cipőraktár

Arad - Temesvár.

Telefon 544.

RAUCH RAIMUND

üveg, porcellán, konyhaberendezés
— és lámpa raktár —

legelőcsőbb beszerzési forrása.

Modern

keretekben nagy választék.

Kiváló tisztelettel

Rauch Raimund.

1924

2504. és 2576—1907. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy Dr. Kertész Miksa és csatlakozó Molnár Amália végrehajtatóknak, Tittizer Antal és neje végrehajtást szenvedők elleni 4000 és 860 kor. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék (a világosi kir. járásbiróság) területén levő Pankota község területén fekvő, a pankotai 1324. sz. tjkvben A. + 1. sor. 1444. hrsz. alatt felvett ingatlanra 2488 koronában megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1907. évi június hó 25-ik napján d. e. 9 órakor Pankota községhezán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított 5511 kor. utóajánlati áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók, kivéve az utóajánlatot tevőt, tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 248 kor. 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényát szolgáltatni.

Világoson, 1907. évi május hó 11-én.

Kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Povolni,

1463

kir. albiró.

1071—1907. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy a kir. kincstár és a csatlakozó Viktória takaré- és hitelintézet, Pavlovics Konstantin, Pavlovics Emilia, Hónihesz János és Stein Zsigmond csődtömege végrehajtatóknak Biris Demeter végrehajtást szenvedett elleni 727 kor. 45 fill., 600 kor. és 600 kor., 170 kor. 80 fill., 274 kor. 32 fill., 1280 kor. és 17 kor. 82 fill. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék (a világosi kir. járásbiróság) területén levő, Pankota község területén fekvő, a pankotai 338. sz. sz. tjkvben A. I. 10. sor 346. hrsz. felvett beltelekre 2282 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fenti ingatlan az 1907. évi június hó 27. napjának d. e. 9 órakor Pankota községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 228 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényát szolgáltatni.

Világosi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál. 1907. évi február hó 20-án.

Povolni,

1460

kir. albiró.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy Petőfi-
utca 9. számú házamban

**Szőnyeg porló-tisztító
és megóvó intézetet létesítettem,**

_____ a hol _____

**szőnyegeket
függönyöket
takarókat**

a nyári időnyre megőrzés végett elfogadok, — azokat

**moly ellen megőrzöm,
tűz és betörés ellen biztosítom.**

Az árak méltányosak, a kezelés szakszerű.

Hibás perzsa és smyrna szőnyegeket a nyár folyamán kijavítottok.

Közelebbi felvilágosítást ad

DOMÁN SÁNDOR

szőnyegáruháza

ARAD, Szabadság-tér 2. sz.